Nr. 30 (15.110). Lwów, piątek 10. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 30 (15.110). Львів, пятниця 10. лютого 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona z tówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Деревна комісія з Німеччини в Хусті.

БРАТИСЛАВА. „Гренцботе" пише: „Карпато-український уряд рішив, як відомо, прискореним темпом вибудувати залізничу сполуку між Перечином і Хустом. Кошти будови цієї залізниці виноситимуть 40 міліонів корон. Праці над виміренням терену вже почалися. Будова цієї залізниці має на меті створити допоміжну залізничу лінію до того часу, поки не збудують нової залізничої сполуки між Карпатською Україною та Словаччиною.

Вістка про те, що на поперечних залізничих лініях уже на днях зачнеться рух, викликала на українській біржі праці помітне відпруження. І державні і приватні деревні фірми поробили обширну підготову до наладження вивозу дерева. В цьому звязку треба згадати, що 6. лютого приїхала до Хусту німецька деревна комісія з Німеччини, яка негайно розпочала переговори про вивіз дерева до Німеччини.

Вишкіл карпато-українських „Січей".

ХУСТ. КУП повідомляє: Військова влада приділила до команди „Січей" як інструктора старшину, уроженця Карпатської України, що все був близький до змагань карпатських українців.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ЗІЗДОМ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКИХ „СІЧЕЙ".

УПС повідомляє: 15. лютого відбудеться у Хусті великий зїзд „Січей" з цілої Карпатської України. Він проходитиме під знаком виборчої перемоги, яка певна і до якої члени „Січей" своєю працею серед широких мас народніх значно причинилися.

ҐАРНІЗОНОВЕ СВЯТО КРУТ У ХУСТІ.

УПС повідомляє: В Хусті відбулось крутянське свято, улаштоване заходами і при участи всіх узброєних частин столиці.

Ред. Голіян у Хусті.

ХУСТ. Кореспондента „Діла", Р. Голіяна, що передучора приїхав до Хусту, приняли: епископ д-р Нярадий, а опісля міністр Ю. Ревай.

Граничні коректури в Карпатській Україні.

ВИРІШНИЙ У ЦЬОМУ СТАН З 1910 Р.

Чеська преса подає на підставі достовірних джерел, що у розмежуванні Карпатської України від Мадярщини рішатиме на підставі віденського арбітражу стан із 1910 р. Тепер додатково мусять розглядати дійсний катастральний спис міст Ужгороду й Мукачева. В катастрі Ужгороду нема ні ужгородської стації залізн. зупинки ані залізничих обєктів, які повинні припасти Карпатській Україні. Цілий катастр громади Росвигів закреслений на оригінальній карті границь до території Карпатської України і то в частині на лівому мукачівському березі довкола будинків мукачівської каси хорих.

Демілітаційна комісія в Будапешті переговорює про якнайдогіднише розмежування границь, щоб не виринули дальші комунікаційні трудноші.

Говорять про зміни, головно на етнографічній засаді, які були б догідні для обох сторін.

Інструкції про виборчий акт до сойму Карпатської України

ХУСТ. КУП повідомляє: Виборча Комісія міністерства внутрішніх справ Карпатської України розіслала окружним виборчим комісіям інструкції про виборчу процедуру у дні 12. лютого. Найважніше й основне те, що правосильний є тільки виборчий спис Українського Національного Обєднання. Передбачено 550 виборчих місць і до них вислано вже урни до голосування. Кожний виборець голосує індивідуально, кидаючи карту голосування у коверті, яку дістає від виборчої комісії. Спільне, ґрупове голосування, що мало б вигляди демонстрації, строго заборонене.

Прага заперечила вістку про атентат на ґен. Прхалю.

Не зважаючи на те, що ніяка поважна телеграфічна агенція не подала вістки про атентат на ґен. Прхалю в Хусті, як теж на те, що „Діло" подало в попередньому числі комунікат з Хусту, що вістка про атентат — це видумка, деякі польські часописи подали комунікати, що атентат таки був, що його виконав буцімто галичанин Лущак, що того Лущака воєнний суд засудив на кару смерти, що чеська влада побоюючись заворушень і того, щоб українські терористи не визволили Лущака, вивезла його до Праги, де його розстріляли.

Сьогоднішня ранішня польська преса у звязку з цим подає: З Праги повідомляють, що тамошні офіційні кола категорично заперечують вістку про атентат на ґен. Прхалю, що нібито мав бути в Хусті.

Санітарний курс.

ХУСТ. Жіночий відділ Організації Народньої Оборони Карпатської України улаштовує санітарний курс для вишколення кадрів лікарських помічників та організаторок санітарного побуту на карпато-українських селах.

Проти ірляндських терористів.

ДЕБЛІН. ПАТ. В ірляндському парляменті внесено сьогодні два проекти законів. Один з них відноситься до проступків проти державної безпечности, що загрожує прилюдній безпеці та державній владі. Цей закон передбачає посилення контролі над товариствами і впроваджує спеціяльні карні суди. Другий проект має на увазі проступки державної зради.

СТАН ЗДОРОВЛЯ ПАПИ КРАЩИЙ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. Св. Отець провів минулу ніч спокійно. Це вплинуло додатньо на стан здоровля. Проте стримано всі збірні авдієнції, що мали відбутись у нинішньому дні. Св. Отець уділив тільки кілька приватних послухань.

Неграмотність — це страшний суспільний болячка, що вперто відновлюється та наростає.

Чутки про близьку окупацію острова Гайнан японцями.

ТОКІО. В часі дебати над морською політикою Японії в палаті послів один з послів партії Мінсеіто висловив — як повідомляє Агенція Авас — надію, що остров Гайнан японці займуть „в якнайкоротшім речинці". Міністр маринарки адмірал Іонай залишив цю інтерпеляцію без відповіди.

На тому самому засіданні один з послів, бажаючи провірити чутку, що кружляє в політичних колах Токіо про непохитний намір Японії окупувати остров Гайнан, запитав адмірала Іоная, чи існує проект утворити в північному Китаю морську базу. Згідно з комунікатом агенції Домеї міністр мав відповісти, що „в теперішній хвилині не маємо наміру творити бази фльоти на китайському континенті.

І Швеція боїться війни.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Відповідаючи на інтерпеляцію, предсідник ради міністрів Гуссон заявив, що уряд розгляне проект закону про введення національної служби всіх громадян у часі війни. Проте уряд думає, що таке радикальне зарядження має бути видане аж тоді, коли вимагали б цього надзвичайні обставини. Тому тепер уряд не має наміру представити цієї справи парляментові. — Як відомо, у Швеції здавен існує обовязкова військова служба

АНГЛІЯ ОЗБРОЮЄ ПОРТУҐАЛІЮ.

ЛЬОНДОН. Британський уряд рішив дати велику позичку Портуґалії на здійснення військового озброєння. Портуґалія обовязується всі замовлення передати англійським фабрикам.

По промові німецького канцлера Гітлера.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 4. лютого 1939.

Сьогодні по останній промові канцлера Гітлера, яка має несподівано на загал дуже прихильний відгук у Франції та Великій Британії, нема найменшого сумніву, що рік 1939-ий побачить велику міжнародню конференцію, що обговорюватиме розділ сирівців, тобто новий кольоніяльний статут між чотирма західньо-европейськими великодержавами.

Ми не можемо вже тепер твердити, що в Середущій Европі та в деяких областях балканських держав залишиться в цім році незмінений територіяльний стан. Мадярський ревізіонізм супроти Румунії, а головно болгарське питання, яке покищо було залишене в тіні, хоч Болгарія була вірною німецькою союзницею підчас світової війни та яка має теж право в імені гасла самоозначення народів домагатися поправи своєї національної долі — прийдуть мабуть на чергу дня. Нам теж видається, що всі спекуляції, які хотіли в імя кольоніяльного питання — перекинути небезпеку змін на захід Европи, не будуть оправдані.

Канцлер Гітлер повторив у своїй промові майже дослівно висліди анкети в Німеччині, яку тем перепровадив, як тут кажуть, особистий і без сумніву політичний приятель французького премієра Даладіє, посол Ельбель, який, підчас великої дебати над закордонною політикою у французькій палаті послів, домагався нового розподілу сирівців, що забезпечить бодай на два покоління мир на Заході.

Можна тепер помітити велику тривогу, передовсім між малими кольоніяльними державами, які собі добре пригадують, що мінхенська конференція спасла мир великодержав коштом малої чехословацької держави. Вони побоюються, щоб при правдоподібних уступках Великої Британії та Франції в кольоніяльній проблемі, вони не відчули на собі справжнього тягару цього наміреного компромісу між Льондоном, Берліном, Парижем і Римом.

По 600 воєнних літаках, які Франція закупила у Злучених Державах Північної Америки, прийшла нині вістка, яку можуть ще заперечити, але яка сповняє свою доцільну службу, якто през. Рузвельт заявив, що на випадок нападу на Францію, Злучені Держави П. А. прийдуть їй з військовою та матеріяльною допомогою.

Українське громадянство може бути збентежене, що одночасно при великому міжнародньому відпруженні поширюють цього роду вістки у світі. Ми занадто легко віримо сильним гаслам на експорт. Коли французи кричать „ідемо на Берлін", коли італійці кричать „ідемо на Париж", коли Берлін гукає „як не дасьте мені, то візьму силою", коли Льондон твердить „нація, що виступить проти нас, програє війну", — то завжди амбасадори тих великодержав приготовлюють за кулісами маленький відворот, не відкидаючи ніодної можливости порозуміння. Політично слабо вишколені громадянства мають у наших часах чудову показну лекцію, як треба вести політику, щоб вона і націю виховувала та її реальні інтереси берегла, не вдовольняючись лише пустою тромтадратією.

Українці, по оголошенні плянів про кольоніяльну конференцію можуть мати чимале вдоволення. Україну представляла преса, що стоїть під впливом кол, ворожих нашій справі, як якусь майбутню німецьку кольонію. Нині, можна вже сміливо твердити, що Німеччина матиме свої кольонії, але, що такою її кольонією не буде, очевидна річ, Україна, бо цього не хотіла ніодна сторона. Мир на Заході є для нас переважною справою і нині є вигляди, що мир на Заході настане.

Юрій Студинський.

„Непохитна скеля".

ІСТОРИЧНИЙ ЗІЗД.

Величезна біла двоповерхова саля з колюмнами, залита електричним освітленням. Велитенські портрети Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна. Транспаренти, плякати з актуальними гаслами. Поза столом президії застигли, як різьби, червоноармійці з червоними прапорами в руках. Цілий ліс червоних прапорів. На трибуні біля мікрофону старенький добродій у золотих окулярах, з сивою борідкою клинчиком, з іще не посрібленою густою, зачесаною назад чуприною.

Це всесоюзний староста закриває „історичний зізд", „зізд переможців", XVII. Зізд всесоюзної комуністичної партії.

Мікрофон розносить по всіх кутках салі, а послужливе радіо по всіх кутках СССР кінцеві слова Калініна: „Велике історичне значіння зізду полягає в тому, що він відбувся в обстанові цілковитої консолідації сил партії, вільної згуртованости большевицьких лав навколо вожда партії. Як ніколи міцна й монолітна тепер комуністична партія! Утворює вона навколо великого вожда народу непохитну скелю!"

Ну і зрозуміло — грім оплесків. Юрба, що переповнила салю, всі ці піджаки, гімнастьорки, тужурки, каптани, свити, східні халати, архалуки, черкески підводяться, кричать „ура". Музика зарані підготовлена грає „Інтернаціонал". Проникливі очі начальника ГПУ Ягоди та його підвладних нишпорять чи всі кричать і співають. Чи роблять це вони не з обовязку, а через партійне своє сумління?!

Автім чи може-ж бути інакше? Як-неяк, а впродовж декількох місяців підготовлювали зізд, властиво, кажучи, його членів. По всіх партійних районових комітетах у цілому СССР відбулися партійні конференції, на яких обрано делеґатів до обласних партійних конференцій. Хто тільки не брав участи в перевірці, профільтруванні, добору цих делеґатів? А потім обласні партійні конференції. І теж обрання делеґатів. Процедура відома. Не яканебудь буржуазна, парляментська, а просто: пропонує на делеґата товариша Іванова. Хто проти? Хто стримався? Ніхто! Одноголосно!!

А потім партійні зізди окремих республик. І знову та сама, а може ще гостріша, фільтрація, перевірка найвипробуваніших делеґатів на всесоюзний зізд.

ЯК ВИБИРАЮТЬ НАЙКРАЩИХ.

Отже в який спосіб ці всі члени XVII. зізду всесоюзної комуністичної партії могли маніфестувати на честь „вожда", на честь єдности, монолітности компартії не від стовідсоткового свого сумління, не від стовідсоткової своєї партійности, не від стовідсоткової своєї відданости „вождові"?!

І ось серед цих найвипробуваніших, найпевніших, наймонолітніших, найвідданіших провадиться останній добір! Обирають серед них уже справжню партійну еліту, багату на стаж, на діяльність, на видатні послуги, вибирають так мовити серед усього партійного моря СССР 71 найкращих. Це 71 члени Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії большевиків, 71 члени справжнього уряду над шостою частиною всесвіту! До них приєднується 68 партійців, теж найпрекрасніших, але трішечки, тільки трішечки гірших за попередніх. Це 68 кандидатів до членів ЦК ВКП(б)!

Та це ще не кінець! 71 найкращих комуністів обирає зпоміж себе 15, кращих за яких уже не може бути: 10 членів і 5 кандидатів до членів політичного бюра. Політбюро — всемогутнє, політбюро — цілком самостійне у своїй діяльности, політбюро вирішує у себе на таємних засіданнях найважливіші питання в СССР, політбюро по суті кермує діяльністю ком... терну й прихованих осередків закордонного ДПУ. Політбюро — це все!

Крім політбюра ЦК обирає також орга... заційне бюро, тобто свій виконавчий орган.

І ось до політбюра 10. лютого 1934. вибра... ли Сталіна, Молотова, Лазаря Кагановича, Во... рошилова, Калініна, Орджонікідзе, Куйбишева, Кірова, Андреєва й Косіора, а на кандидатів до його членів: Мікояна, Чубаря, Петровського, Постишева, Рудзутака. До оргбюра вибрано Сталіна, Лазаря Кагановича, Кірова, Жданова, Єжова, Шверніка, Косарева, Стецького, Гама... ника, Куйбишева. Які люди, які імена?!

ОДНІ ПОМЕРЛИ, ІНШІ ПОЗНИКАЛИ.

Імена, які повторювало все населення СССР чи з захопленням чи з ненавистю, чи просто з цікавістю. Особиста ґвардія Сталіна, люди, яким він довіряє, яких обрав серед мільйонів.

Та три з них потім померло. Кіров, Куйби... шев та Орджонікідзе. Але Кіров і Куйбишев не своєю смертю. Їх забили. Забили, зрозуміло, їхні вороги, вороги Сталіна. Якщо „вороги народу" могли це зробити, якщо змогли забити людей, яких так охоронювали, яких берегли, то значить ще завчасу святкувати перемогу, ще рано іменувати XVII. зізд зіздом переможців!

А крім того з політбюра і оргбюра зникли за цих пять років Косіор, Чубар, Пости... шев, Рудзутак, Стецький, Косарев, зникли не від руки ворогів, не на їх бажання, а з бажання самого „вожда", бо не виправдали вони покладених на них надій, бо виявилося, що це не еліта, а ненадійний елемент. Отже що-ж виходить? Або вони свого часу так ... ховали свої хиби, що ніхто, ніхто не міг в... му розібратися, або вони вже зіпсувалися пізніше? І в тому і в іншому випадку ... можна помріяти про ненадійність „еліти".

А ще-ж вмер і Гамарник. Цей волів сам застрілити себе. Бо цей надійний большевик, який тримав у своїх руках по суті всю червону армію, був ніхто інший, як „скажений пес, ... зенний гад, аґент контрреволюції!" Але-ж ... три роки брав участь у найповажніших ... дах, фотографувався поруч з „вождом", ... усі таємниці! Як-же не розібрали, не досте... ли, не профільтрували?! А якщо ворог ... вже потім перекупив, чи переманив на ... бік, то на когож можна покладатися, ... може справді являти собою непохитну ... навколо вожда?!

Ну, а ті найпрекрасніші 71 членів ЦК?

Але-ж саме серед них опинилися такі ... ники, як Балицький, Бубнов, Єнукідзе, ... ський, Ікрамов, Межлаук, Пятаков, Рухимович... Сулімов, Чернов, Якір, Уншліхт, Туганський... Голодед, Гікало, Розенгольц, Затонський, ... харін, Уборевич, Гринько, Риков, Любченко... Томський, Шарангович, Ягода!!..

ВОРОГИ ТА ЗРАДНИКИ.

Це були вже не ненадійний елемент, це були справжні вороги, які забили Кірова й Куйби... шева, які плянували замах на самого „вожда", ... яких довелося самих забити!

І що найжахливіше, що вони були ... ми в той час, коли на XVII. зізді маніфесту... ли на честь вожда, на честь монолітности ... похитности партії, коли їх обирали ... Ц. К!

І що найжахливіше, що вони ... „старі большевики", а дехто навіть ... речатися своїм партійним стажем ... „вождом".

Словом, досить сказати, що за пять ... з 139 найкращих на цілий СССР ... 139 членів і кандидатів до них Централь... Комітету всесоюзної комуністичної партії ... шевиків, 89 довелося викинути, ... топтати, розстріляти, як „скажених ... „найлютіших ворогів народу". Майже ... з „найкращих" комуністів виявилося ... „найгірші"! Чи можна-ж говорити про ... як про непохитну скелю?! І що-ж ... мати про партійні маси, про ... партійну периферію. Може і там ... тільки непевні, але це маскують ... жість?! На кого-ж покластися?! ...

І „вожд" із своїми найближчими ... можна вірити навіть найближчим?!

Бубнов, Гамарник, Енукідзе, Косіор, Постишев, Стецький, Чернов, Яковлев, Хатаєвич не були найближчі, чи не було серед них таких, яких „вожд сам випестив“, вивів у люди“?!) був дуже заспокоєний, висловлюючися делікатно.

За статутом партії, ще Ленінським статутом, зізди всесоюзної комуністичної партії мусять відбуватися що два роки. XVII. зізд відбувся по трьох роках після XVI, це пояснювали, що рік 1933 був дуже неспокійний з майже отвертим повстанням на Україні.

Але по XVII зізді проминуло два роки, а про новий зізд нічого не чути.

За тим-же статутом зізд всесоюзної компартії мусять попереджувати зізди компартій окремих республик. Так воно і відбувалося весь час: відбувалися зізди національних компартій, а за два три місяці відкривався і всесоюзний зізд.

ПАРТІЙНІ ЗІЗДИ РЕСПУБЛИК.

І ось аж року 1937., тобто по трьох роках після XVII. зізду відбулися зізди компартій усіх республик, а про зізд всесоюзної партії знову таки нічого не чути. І небувале досі явище! Року 1938 знову відбуваються зізди національних компартій, а всесоюзного зізду знову нема. І нарешті в січні року 1939, по пятьох роках після XVII. зізду, оголошено скликати XVIII. зізд на 10. березня. А як-же бути зі зіздами компартій окремих республик, на яких треба обрати делегатів на всесоюзний зізд? Повідомлення вирішує це в цілости новий, цілком суперечний зі статутом партії спосіб. Вони відбудуться по тих республиках, де нема розподілу на области, в республиках, де істнує такий розподіл (УССР, білоруська, казакська і таджицька) мають відбутися тільки обласні партійні конференції, на яких безпосередньо обиратимуть делегатів на зізд всесоюзної компартії.

Занадто прозора тут велика обережність і недовіря до національних республик навіть їхніх партій Справді: „Розділюй, але пануй“. Замість одного, скажім, зізду української компартії відбудеться аж 14 (недавно-ж утворено три нові области в УССР: запорозьку, кировградську і сумську) партійних конференцій.

Знаємо, що відбудеться все добре, як кажуть в Совітах „на ять“: на зізді плескатимуть і кричатимуть „ура“ вождові, співатимуть інтернаціонал, змінять програму і статут партії, оберуть новий ЦК, нове політбюро, але чи створить це все справді непохитну монолітну комуністичну партію, але чи зможе „вожд“ довіряти всім цим нановообраним?!

Здається нам, що цього не думає ні сам „вожд“, ні всі, кого виберуть. **Гл. Л.**

З польської преси.

Між Німеччиною і Росією.

Статтю під таким наголовком про найактуальнішу проблему польської закордонної політики вмістила **„Мисль Польска“** (ч. 3 з 1—15-го лютого ц. р.). Автор статті п. Генрик Радоський розглядає теперішнє політичне положення Польщі між Німеччиною і Совітами.

„Популярною і малощо не догматичною політичною аксіомою Польщі є небезпека сусідств: німецького і совітського. Ця догма, якої правильности не можна заперечити, виростає часто в кошмар, що стає хоробливим і що треба осудити. Реальна оцінка положення і психічна постава поляків — найбільш вояцького з народів світу — може визволити нас від уявної сугестії виняткової загрози.“

Автор твердить, що Польща довела своєю політикою до стану, в якому вона заважуючи на великих рішеннях світу як суттєвий чинник, все-ж сама не є невральгічним вузлом, що витворює біля себе кипіння.

„Конфлікти, що тепер наростають, — це не є протипольські конфлікти і вони далеко більше вяжуть та загрожують нашим безпосереднім сусідам, ніж нам. Бо не закриваймо очей на те, що діється. Оба наші сусіди, Німеччина й Совіти, загрожуючи іншим самі знаходяться під неменшою загрозою.“

Автор виказує, як Совітська Росія, донедавна така агресивна, втратила містичний історичний розмах і заломилася, бо комунізм виявився поганим експортовим матеріялом. Сьогодні Совітська Росія склонюється до націоналізму, якого змістом є „совітська батьківщина“ а не безнаціональна й безклясова організація пролетаріяту.

„Комунізм Сталіна — у своїй заверхній випадній акції — це вже від кількох літ форма російського імперіялізму, а гасло „світової революції“ стало тільки знаряддям хитрої диверсії Кремлю, який оманюючи світовий пролетаріят надією визволення зпід переваги кляси посідачів, послуговується ним для своїх цілей.“

Хоч комунізм — читаємо далі — не зреліг-нував з зачіпної пропагандивно-розкладової та безпосередньої збройної акції, то все-ж в останньому часі він потерпів низку поразок: в Еспанії, Чехословаччині, Китаю.

„Ті два удари невдач в Азії та Европі загамували чинну військову акцію Росії і значно звузили її площину удару... Політична криза 1938. р. ударила безпосередньо в Чехословаччину і Францію, посередньо, але дуже сильно — в Росію.“

Чехословаччина — читаємо — не тільки не рішилась на збройний опір Німеччині, не зважаючи на готовість СССР заанґажуватися по її боці, але перейшла на бік противника усуваючи зі своєї країни всякі впливи совітських експозитур та наближаючи загрозу Німеччини до Росії.

„Совітська Росія опинилася під загрозою не тільки на Далекому Сході, але й у Европі. Німеччина, що має могутні впливи в Чехії, Словаччині, Карпаторуси, близька Мадярщині й Румунії — Німеччина, що опікується й українським сепаратизмом та козацьким автономізмом, що протегує кандидатів на царів — вкінці Німеччина збройна, голодна й оживлена традицією „Дранг нах Остен“ — стала раптом близька і реальна. Її порозуміння з Японією чи навіть готовість Заходу дати їй „свобідну руку“ на Сході за ціну мира в решті Европи і виречення кольоніяльних претенсій — усе те скріпляє для Росії небезпеку — і все те зменшує на сьогодні совітську небезпеку для Польщі.“

Зовсім інакше представляється справа з другим польським сусідом — Німеччиною. Вона ідучи від успіху до успіху стала справді великою могутністю, але

„тіні свастики і ліктерського топора, що падуть на Европу, тріюмфи Італії й Німеч-

ГЕРТ ГЕРТНЕР.

Сподівання.

— Алеж тут ще нема нічого небезпечного! — каже лікар і намагається бодай трохи усміхнутись. — Напевно нічого загрозливого. Ви тільки перестаньте тривожитись. За два-три тижні знову будете на сцені. Але покищо треба лежати і ждати!...

— Так уже кілька днів. Лежати і ждати... І так буде ще довго. І чому-ж не скажуть мені, що я небезпечно хора? Та я знаю, про що так довго перешіптується сестра-жалібниця з лікарем у бічній кімнаті, хоча мені кажуть, що в мене тільки бронхіт. А Фреда нема тай нема... Він ще мабуть у хаті. Очевидно, бо це щойно девять, а проба за годину. І чому-ж він не відзветься? Ах, моя голова горить і я не можу логічно думати... Чому, чому чоловік, що так зжився зі мною... ну, і знову дурниця виходить. Та Фред хіба ще так дуже не здружився... Це мій приятель і я його люблю. Деколи думаю, що й він мене любить... як він деколи буває в мене і мене цілує. А після цього приходять знову ті страшні сумніви, коли ми в ансамблі робимо проти себе холодні і байдужі. Але-ж Фред не може мені перед двацятьома людьми казати, що він мене любить, перед товаришами, що Богу дякувать, не знають, як справа стоїть і ждуть тільки на нові позакулісові науки.

Сезон за кілька днів закінчиться. Фред виїде на літнє турне, а я лежатиму хвора дома, або в шпиталі, і ніхто не знатиме, де стріне нас осінь. Та чи тепер тут у цьому місті і він міг би прийти до мене, але не приходить... Очевидно, в нього чимало праці. Я розумію добре: він приготовляється до турне і виступає кожного вечора — він справді має багато праці... та таки міг би прийти, бодай на яких пять хвилин, міг би зателефонувати, цеж не такий труд!.. А дні минають, і я жду... Невжеж він цього не розуміє, що це наші останні дні, що треба б обговорити майбутню нашу зустріч, а те все таке важне. І хіба не повинно йому бути байдуже!...

Телефон... Боже мій, яке то добро, що він тут біля мене, що до Фреда можна подзвонити.

— Гальо!... Так. Спасибі тобі Люсі, що пригадала собі — невжеж ти взяла мою ролю в „Нещасному коханні“? Ні, я не гніваюся, чого-ж би? Ти певно сподобаєшся всім!.. а я все ще хвора — ні, тут нема ніякої небезпеки. Маленька грипа, трохи гарячки, — ні, Люсі, не приходи до мене, я дуже перемучена. Прощай!...

Всі питаються, всі кличуть, всі знають, яка я хвора, тільки в нього це дрібниця. А я могла б подзвонити тай сказати йому: „Чоловіче, та-ж я справді хвора, може й доведеться скоро вмерти, відвідай мене, але зараз, чуєш?.. Та я не можу. Ні, ніколи! Просити ласки, жебрати...

— Сестро, дайте дзеркало... Ох, дякую!.. Яка я страшна. І бліда, як смерть і палають очі неприродно і такі вони великі темні...

— Дайте, ще сестро, коробку із шмінкою, я ще одного гостя дожидаю!...

Так, трохи румяного лиця — але цього замало, я ще за бліда. Дивно, ще перед кількома днями я була така свіжа. Так!... Тепер уже багато краще. Мої уста ще все мягкі й гарно викроєні, а волосся русяве як бувало. І тепер, саме тепер, він мусить прийти. Але ні — тепер він на пробі. Але він може подзвонити! Так буде певно, я знаю, знаю!...

— Гальо, то ти Фреде? Ах, Павльо!... Як ви всі там маєтесь?... Ні... я тепер не зможу виступати, я дуже хвора — нема чого ховатися з усім, а ще цілі тижні мусітиму лежати... Що?... Ви були з Фредом? Як йому ведеться? Ви стрінулись тільки в театрі? Ага... розумію, у нього багато праці — як побачите його, то скажіть йому, будь ласка, ...ні, ні, нічого... не говоріть, що я така хвора... Він не любить хворих, він здоровий — ні, але він не егоїст... не самолюб, ні, ні!...

А може самолюб. Може сидить у каварні, може?...

— Ні, сестрице, я не можу їсти нічого. Я так хотіла б спати... Коли дістану знову морфій? Аж увечір?... Ой, сестро, які ви завзяті...

Та це вже не має сенсу вдавати горду й терпіти, так довго терпіти. Хіба я мала дівчинка — я знаю, що деколи треба і схилитись перед мужчиною. Я таки подзвоню вподудне до каварні і скажу Фредові, що мабуть умру... О, Боже, телефон!

— Гальо!... Ах, то ти Фреде — так, я хвора, але ще нема небезпеки — ні, ніякої небезпеки! Якби ти хотів, то прийди до мене... Не можеш сьогодні? Ані ввечір? Ані після вистави?... Ну, то може завтра?... Так, очевидно, я розумію — стільки праці, бідний хлопче — ну так завтра!... Як то було — нічого я не зрозуміла. Його голос якось так змінився, збайдужів. Чому він не приходить? Невже-ж бувало, приходив до мене, щоб тільки забавитись і провести приємно вечір? Чому не може прийти до мене після вистави? І вчора не прийшов, і завтра також не прийде. Тай пощо, нащо тут

чини створили ситуацію, в якій га з проблеми дальшого розвитку політичних відносин світу лежить рішуче над Реном, в області Середземного Моря, на Атлянтику й Пацифіку і щойно потім над Вислою... Сьогодні на заході Европи та й у всьому світі йде боротьба, в якій іде вже не про границі, але про примат у поділі влади й експльоатації багацтв світа. Динамічні й ненасичені держави витягають руки — Німеччина не бачить причини, щоб після повалення Версалю на ній мали ваготіти наслідки в кольоніяльній ділянці, Італія навіть після завоювання Абісинії почувається покривджена в поділі теренів, ба, почувається у праві сягати по чуже. Третій партнер — Японія — вже почав насичувати свій „голод посідання"... Отже Німеччина — наш другий могутній сусід — втягнена в европейський та світовий вузол, загрожена таким сильним конфліктом, що її охота до безпосередньої ворожої акції проти Польщі спадає до мінімум."

До цього приходить ще — каже п. Радоцький — теперішне господарське положення Німеччини. Має Німеччина ще й інші внутрішні справи, які до деякої міри захитують її внутрішню рівновагу, таку необхідну для її експанзивної закордонної політики: ось хочби боротьба з католицькою Церквою. Тому „стверджуючи, — пише п. Радоцький — що актуальна кількість та уклад небезпек, які загрожують Німеччині, це приковує сьогодні її уваги до Вислі — можемо постійно загрозливу німецьку небезпеку звести, як і совітську загрозу, до дійсної скалі та не перебільшувати її непотрібно.

—o—

Відозва прем. Волошина і мін. Ревая.

Часопис „Карпатська Україна" помістив відозву премієра о. А. Волошина та мін. Ю. Ревая до карпатоукраїнського громадянства. У цій відозві підкреслюють, що карпатоукраїнське громадянство перебуло в минулих 20 роках великий прогрес і тепер воно почало будувати власну державу. До співпраці в будові карпатоукраїнської держави стали чехи, німці й румуни й ця співпраця дає запоруку найкращого розвитку краю. Карпатська Україна стала федеративною частиною республики й має теж спільні загальнодержавні інтереси. Тільки в атмосфері братерства й порозуміння може успішно розвиватися наша держава — кінчиться відозва — у рямках спільної республики чехів, словаків та українців.

ілюзії, сподівання? Він-же мусів би мене обняти, цілувати тай говорити, що мене любить.

Ох, як я ненавиджу і телефон і Фреда і всі жінки, що вони здорові, забрали від мене Фреда і я не можу вже його при собі вдержати!

— Сестричко, я така сумна... Ні, не читайте мені нічого. Тільки подайте руку... так, дякую!.. Ні, ні — я не плачу. Я вже перестану... Ой, знову телефон.

— Так?.. Інга?... Як тобі живеться? Дякую, ви всі для мене такі добрі... тільки... про тебе гарна критика?... Гарно, гратулюю, ти знаєш, що я тобі бажаю найкращих успіхів. Що, ви мали свято?... Було гарно?.. Невжеж, цілий ансамбль? так?.. Аж до самого ранку?... А хто тебе бачив?.. Хто? То-ж не може бути!.. Що, він цілував тебе?.. Так!.. Ти дуже щаслива!.. Будь здорова!

Тепер я вже все знаю. Мала, дурна Інґо, невже ти мусіла мені про те все розповідати?.. Чи то перемога робити хвору приятельку нещасливою?... Але ні, я несправедлива. Інга не знає, що творить! Не знає ні вона, ні він! Він здоровий, кремезний чоловік, що має багато праці вдень, а ввечір воліє цілувати гарне, веселе дівча, ніж сидіти біля хворої.

Я така втомлена... така втомлена...

— Сестро, люба сестро, принесіть часопис, я хотіла б прочитати критику. Моя приятелька така горда... Ви ж чули!..

Але я таки добра артистка. Мій голос плив так поважно... Тепер... відчиняються двері... Ось сестра вже на вулиці і вже забула, що в мене на нічному столику морфій... Так. Але я ще мушу написати кілька рядків для сестри... Ні, ні, бо письмо моє могли б передчасно найти і тоді... Але я положу його під подушку. А завтра буде вже надруковане в часописі, що молода, дуже здібна артистка на початку своєї великої карієри... З невідомих причин... цілком невідомих...

Переклав м. м. м.

З чужої преси.

Чи дійде до европейського конфлікту.

Великий голяндський часопис „De Maasbode" в 28. I. ц. р. в передовій статті п. н. „Дві кризи" пише про актуальне середземноморське питання м. і. ось що:

„Знаходимось тепер уже в повній напрузі. Але вона ще чисто психольогічна, а не політична. Нинішній неспокій спирається зовсім на розумових комбінаційних здібностях, багатій уяві і на поширюванні паніки. Думають, що Німеччина кожного року мусить дбати за свою користь і переконані, що Італія також хоче мати якийсь зиск з політики оси (Берлін—Рим).

Політична напруга почнеться щойно з тією хвилиною, як Італія свої домагання до Франції сформулує **в конкретній** дипльоматичній формі, а не — як досі — в неозначеній і пропаґандивній. **Аж тоді** матимемо між Францією й Італією справжню напругу, але це не мусить конче викликати анґлійсько-італійську, французько-німецьку й анґлійсько-німецьку напругу. Ці напруги, згідно з ріжними обчисленнями, зросли б щойно тоді, якби французько-італійська напруга перейшла в кризу між цими двома країнами. А й тоді небезпека війни, що її так дуже бояться, не мусить прийти якстій; всеж ця небезпека може прибрати гостріші форми, ніж у минулому вересні.

Бо в цьому випадку обставини дуже ріжняться від попередніх. Тепер конфлікт не торкається пятої нації, що стоїть поза ґрупою великих держав, але самої Франції. Отже тепер річ не в тому, що того, який стоїть осторонь великих держав, можна примусити до неабияких жертв, таким способом, що його залишають самітним у безпорадному становищі. Але треба, щоб принесли великі жертви декотрі з ґрупи самих посередників. Тепер між Францією й Італією бездоговірний стан, а що така ворожнеча не може довго тривати у великій політиці, то її мусять виповнити. Але переговорами, не війною.

Отже хочби Рим поставив свої домагання спочатку, надто високо, то ще через те не мусіло б серед великої напруги дійти до кризи. Можна пробувати зійтися разом при конференційному столі і тоді, теоретично і практично, ще завжди можна погодитися.

Але слід докласти всіх зусиль, щоб виминути сильну напругу. Коли криза дійшла б до кульмінаційної точки, як це було у вересні, то вона з наведених причин була б багато небезпечніша, бо тоді відгравали б ролю власний престіж і власна честь зацікавлених держав.

Коли наміри тієї сторони, що ставить домагання, можна здійснити без збройного конфлікту, то можна надіятися, що як поставлять домагання офіційно, отже могтимуть початися офіційні переговори — можна буде з величньою обережністю йти далі. Довгий час чуємо поголоски про міжнародню конференцію, але й запримічуємо, що як тільки поголоски сформовані конкретніше, то в усіх зацікавлених сторін, передовсім у Франції й Італії, зявляється велика нерішучість. Вкінці певно прийде до конференції, але її мусять передтим незвичайно дбайливо і всесторонньо підготовити нормальними дипльоматичними заходами.

Колиж при конференційному столі справи справді загрязнуть так, що направду не можна буде надіятися ніякого успіху — особливо треба підкреслити слова „справді" і „направду" — тоді дуже швидко підіймуться літаки, щоб своїм дипльоматів надати натиску.

Це, очевидно, остання фаза, до якої ще бодай ще далеко і мабуть до неї зовсім не прийде".

Де вибухне конфлікт?

Голяндський часопис „Nieuwe Haarlemsche Courant" з 2. II. ц. р. в заграничнім огляді пише між іншим ось що:

„В західній Европі сильно причепилися до миролюбних речень, висловлених у райхстаґу, і зробили висновок: при трохи добрій волі мир в Европі — читай: у західній Европі — легко врятують. Трохи на схід, у Варшаві, пригадували відвідини фон Рібентропа в Польщі, німецькі успіхи у східній Европі і французько-італійську напругу, щоб виснувати, що східня Европа не має чого боятися, бо як конфлікт вибухне, то це станеться на Заході. Того, що Варшава висказала голосно, Москва без сумніву потихо надіялася. Але на Далекому Сході [illegible] йшов японський „Asahi" з арґументом „a contrario": Гітлер, правда, не згадав про Україну, але те, що він зазначив з натиском про скріплення протикомуністичного пакту, доказує, що німецька підготова до остаточного порахунку з Москвою зовсім не знята з денного порядку.

Що думає українська і російська еміґрація в Югославії

ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ.

Білгородський кореспондент ризького російського часопису **„Сегодня"** Е. Месснер пише:

„Російські еміґранти в Білгороді розбилися в українській справі на пять ґруп (у кожній з них є багато відтінків).

Перша ґрупа — українці; їх небагато і до цього часу вони були зовсім недіяльні, але після переїзду через Білгород „якихсь емісарів" почали діяльність, особливо „українсько-фашистівська організація „Україна"; помітне, як кажуть, оживлення і в товаристві „Українська Громада".

Друга ґрупа — ті, що притаїлися. Сотні людей не тільки з прізвищами на „ко", але і з прізвищами на „ов" обережненько віднаходять у памяти своє українське походження, якщо не по крови, то по місці народин; ці люди ані за українською ані за російською ідеєю, вони просто за поворотом додому.

Третя ґрупа — протиукраїнська; творять її організації демократичного табору.

Четверта ґрупа — протинімецька; це люди переконані, що повстання в Україні витворило би прихильні обставини для вирішної боротьби з комуністичною владою, але вони думають, що цього повстання не можна робити при допомозі німців тому, що німці „були і будуть ворогами Росії".

Пята ґрупа — ті, що вижидають; вона не боїться німецької участи в українській акції, але всіми силами намагається відгадати, хто надасть тон цій акції: Ґерінґ, що обстоює думку відродження Росії і союзу чотирьох імперій (Німеччина, Італія, Росія, Японія), Ґебельс, який теж говорить про Росію, але не таку єдину, чи Розенберґ, який творить Україну. І ще намагаються відгадати, чи Розенберґ творить Україну як ціль чи як міст, щоб перенести протикомуністичну боротьбу у Великоросію. В [illegible] ґрупі панує думка, що навіть на [illegible] зенберґівський плян Росія може погодитися, бо відірвання України повалить комунізм [illegible] Москві, а українсько-російського розмежування потім не вдасться втримати [illegible] кими зусиллями. Коли люди тієї ґрупи набируть переконання, що українська акція [illegible] чини — це скрито-російська акція, то вони до неї пристануть; але як такого переконання не буде, то вони чекатимуть на момент, коли [illegible] звязку з українською акцією створяться [illegible] ливість безпосередньої боротьби з большевизмом.

Таке відношення російської еміґрації в Югославії до української проблеми. [illegible] росіян багато дали би за те, щоб мати [illegible] дістати відповідь на питання, яке їх [illegible] від Ґерінґа, що в цих днях приїздить до [illegible] роду. Чи він приїде сюди на розмови і про [illegible] сійсько-українську проблему, яка тривожить [illegible] політичні верхи Югославії, ще невідомо [illegible] він безсумніву спішиться сюди, щоб [illegible] правити те, що нагнув на італійський [illegible] Чано."

П. Месснер, як це бачимо, бере еміґрацію [illegible] з територій, що входили в склад колишньої [illegible] з територій, що входили в склад колишньої російської держави і тепер входять у склад [illegible] СССР як цілість: російська еміґрація в Югославії [illegible] сом українська еміґрація в Югославії [illegible] окремо зорганізована національна [illegible] звязку з цим і ґрупи, що про них п. Месснер пише, треба би інакше розділити, щоб не [illegible] плутанини. До речі треба додати, що в Югославії є найбільше скупчення політичної еміґрантів з колишньої російської держави.

—o—

Жіноча сторінка.

Чи служниці повинні більше бавитись, чи вчитись?

Під таким наголовком надруковано в ч. 24 „Діла" на „Жіночій Сторінці" статтю п-і І. Д. Хоч і не написано під тою статтею, що вона „дискусійна", варт таки її такою зробити, бо порушене питання надто болюче торкається щоденного життя нашої господині дому.

Справу вишколених домашніх помічниць торочать уже від літ і на сторінках жіночої і щоденної преси та на ріжних зібраннях відповідних товариств, одначе поправи в цій справі нема і наші домашні помічниці і далі є здебільша лише завадою в господарстві та предметом вічних непорозумінь і розпуки господині.

Одначе, на жаль, ніхто якось не зважується в цій справі перейти від слова до діла. Т-во „Будучність", правда, улаштувало було один курс для вишколу домашніх помічниць, але не зважаючи на те, що курс був дуже успішний і відвідувало його яких 50 дівчат, чомусь перемогла таки та думка, що нашим служницям потрібно більше розваги, ніж фахового вишколу.

І що-ж з того виходить? Маємо дівчат, які „грають вистави", співають більш чи менш фальшиво народні та стрілецькі пісні, є такі, що грають на мандолінах чи інших інструментах, танцюють „танга" та „фокса", але не вміють якслід зробити порядки, зварити зупу чи підсмажити мясо, щоб не припалити, випрати так білизну, щоб не було плям та випрасувати так, щоб не присмалити. Дотого деякі дівчата страшно зманеровуються і думають про проби та ріжні вистави й розваги, а не про працю.

А вислід? Вислід той, що добру дівчину виривають собі пані з рук, а дуже часто доводиться чути, що саме зорганізованих дівчат го· Треба найти людей, які поведуть при т-вах і ф·хова праця.

Цьому лихові наші т-ва мусять зарадити. Треба найти людей, які поведуть при т-вах фаховий вишкіл, як є такі, що улаштовують вистави, концерти тощо. Не кажу, що ці вистави та концерти і всякі національні свята непотрібні, — вони потрібні та корисні, але не лише вони. Напевно знайдуться люди, які дещо на веденні таких фахових курсів розуміються — треба лише до них звернутися за поміччю. Напевно буде і відповідне зрозуміння тої справи серед наших пань дому, бо вже надто їм дошкулює брак фахового вишколення домашніх помічниць. А зрештою можна б знайти час, коли господиня лекше може відпустити дівчину з дому (скажім: уліті) на науку на дві чи три години кілька разів у тижні. Кошти на такий фаховий вишкіл теж не тяжко буде знайти, бо зрозуміння ваги тої справи вже серед нашого громадянства є.

Вийшло так, що я з авторкою попередньої статті не дискутую, тільки ще раз підтримую висловлені нею думки, але думаю, що ця справа дійсно вже дуже пекуча та болюча і що може постійним нагадуванням про неї таки дійдемо до того, що хтось візьметься її лікувати.

О. М.

Наш цьогорічний карнавал.

З БАЛАЧОК ПРО МОДУ.

Сьогодні хочемо висловити в цій нашій скромній рубриці кілька думок про цьогорічний карнавал, тимсамим і про спосіб, як одягатися на деякі наші „вечерниці".

Вже задовго перед карнавалом появились в ріжній нашій пресі статті на тему карнавалових цьогорічних забав. Ми порушували цю тему і на нашій „Жіночій Сторінці". Більшість була за тим, щоб цьогорічний карнавал святкувати дуже скромно, а були навіть думки, щоб і взагалі цього карнавалу не танцювати. Перемогла опінія скромного карнавалу, але všеж карнавалу. Отже здавалось, що і наші пані повинні були до того відповідно застосуватись, — бож ішло тут також і про ощадність, а деж та щадність найбільше може відбитись в карнавалі, як не на туалетах пань? Та на жаль вийшло воно зовсім не так. Одні розумно поставились до гасла скромного карнавалу, — інші пустили його попри вуха, а тому на наших вечерницях була страшна ріжноманітність. На вечерниці на запрошеннях, на які було зазначено „стрій візитовий", зявились одні у великих балевих туалетах, інші знову аж в надто скромних вовняних візитових суконках. Одні і другі переборщили.

Ідея скромного карнавалу опанувала цього року не тільки нашу суспільність, але й за кордонами нашого краю цьогорічний карнавал дуже скромний. Заграниця вже давно звикає до дансінгів і там карнавал це лише більша кількість і частіші дансінги. Отже до того пристосовують пані і свої туалети. Великі балеві туалети можна тепер побачити лише на репрезентаційних балях та дипльоматичних прийняттях (їх тепер, з огляду на „мирові" події, не бракує). Навіть на репрезентаційних балях ріжних товарств та корпорацій цьогорічні туалети пань досить скромні. Зате ніодній пані, яка любить бути добре одягнена, а головно одягнена як слід, не бракує цього року так званої „малої" вечерової туалети, що є чимсь посереднім між скромною вечеровою суконкою і пишнішою візитовою.

Матеріяли, які дав цьогорічний карнаваловий ринок дуже, для тих туалет відповідні. Є чимало тяжких шовків, часом навіть перетиканих металевою ниткою, є багато оксамитів у дуже гарних „вечерових" кольорах. Доречі т. зв. „пастельові" кольори цього року відступили місце кольорам густішим, нераз зовсім темним. Далі є модна також і коронка чи то як самостійний матеріял на цілу суконку, чи як додаток при комбінаціях з іншими матеріялами, а теж дає можливість ріжних перерібок. Такі комбіновані суконки цього року дуже ефектовні, бо допускають аж чотирнацять ріжних кольорів тільки відповідно стоновані.

І оздоби цьогорічних суконь теж добре надаються до туалет скромніших. Ріжні брошки та шпильки найбільше відповідають саме вечерово-візитовим суконкам (якщо б їх можна було так назвати!). А передовсім аплікації, які завоювали собі рішуче місце в цьогорічній моді. Чи то аплікації у відмінному кольорі і відмінному матеріялі, чи то аплікації з того самого матеріялу, але відворотною стороною (лискучі на матовім, чи матові на лискучім), але аплікація добре виконана є дуже гарною прикрасою кожної суконки.

Отже жаль, що наші пані не приглянулись уважно модним журналам та відповідно не застосувались, бо не робила б такого прикрого враження на наших вечерницях страшна розбіжність у стилі туалет. Зробити собі гарну візитову суконку може хіба кожна з нас скоріше, як пишну вечерову туалету. Навіть коли і маємо гроші, що можемо дозволити собі видати їх на дорогу туалету, то можемо це зробити з деяким тактом. Як гарно виглядала б наприклад оксамитна „стилева" сукня з довгими рукавами, з малим декольтом чи навіть високим комірцем у темнім кольорі оздоблена чи то лямою (теж дуже цього року модною) чи то якоюсь брошкою з правдивими самоцвітами чи навіть добра імітація старовини. Або коротка коронкова сукня, прибрана гарними квітками, чи шовкова з гарними лискучими ефектовно уложеними аплікаціями.

Якби до того всі наші пані були відповідно застосувались, то не було б на наших скромних салях (цього року танцюємо тільки у наших салях, а вони дуже скромні) поруч скромної візитової суконки пишної білої, тюлевої криноліни чи брокатової пастелевої сукні з довгим треном і відкритими плечами та голими руками. Все мало б якийсь свій стиль.

Дивно мені також було, що по наших вечерницях так мало було видно цього року довгих спідничок та блюзок і касаків. Цеж така практична річ — довга спідничка, до якої можна змінити блюзочки чи касак.

Цікаво також, що без огляду на дуже вдалу спробу минулого сезону зробити вечерову сукню з нашої тканини, як це зарискувала і то дуже вдало пані М. Гординська минулорічного карнавалу з мальованкою, цього року вона не знайшла наслідувачок, а навіть не видко було спроби бодай відповідно „стилізувати" на наш лад вечерову туалету. Одна панна Лися Старосольська відважилась узяти на вечерниці суконку стилізовану на зразок полтавського строю і треба признати, що дуже приємне робила враження та виділялась поміж більш чи менш вдалими „французькими" туалетами наших львовянок.

Та може на другий карнавал гасло ощадности більше захопить наших пань і побачимо на наших вечерницях меншу розбіжність в стилі туалет.

Рита.

З нашої хроніки.

Із клюбового життя. В минулий понеділок була особливо цікава тема в клюбі „Нової Хати" і „Труду". П. **Цьопа Паліїв** говорила на тему **„Доцільне вбрання, як ділянка домашнього господарства"**.

Референтка висувала сперщу місце, яке займа дім у господарстві державних народів. Щораз більше придають йому значіння, щораз уважніше пробірюють його хід. У добі самовистачальности та воєнної небезпеки не може бути байдуже, як хто господарить. В тому напрямку найбільше зробила Німеччина, накидуючи обовязковий господарський вишкіл для віддавниць та службу праці для студентов.

Ми, правда, не маємо змоги розподілити так нашого господарського життя. Але варто придивитися до нього і зясувати собі його стан. Наприклад одяг. Чи одягаємось доцільно? Чи маємо свій власний стиль? Чи вміємо достосуватись до кожної нагоди?

З того приводу висуваються ріжні міркування. Наша інтелігентка йде за приписами моди, що її витворюють інші, щасливіші суспільности. Вони не беруть під увагу того, що наша жінка здебільша також працює за бюрком чи прилавком, що мандрує часто від села до села за своїм обовязком. І так ідучи за зразками, придуманими для жінок, що живуть у вигоді й домашньому затишку, українка одягається здебільшого невідповідно.

Щодо власного стилю також мало він пробивається. Ми ще чужі в місті і боїмося накинути йому своє власне обличчя.

А вже застосуватись до ріжних особливих нагод, як прогульки чи подорожі, того зовсім у нас не буває. Як часто бачимо по літнищах пань у шовкових суконках на драбинястому возі! Молодь вибирається на мандрівки без солідного взуття, хоч гроші на модні й тягаючі вміє роздобути. До таборів приїздять діти з гарними суконками, або без солідного виряду.

Таких прикладів можна навести безліч. Прикре воно й тому, що ці зразки починає наслідувати й наше село. Селянка, переходячи тепер від своєї сільської ноші до міської, не добирає собі практичних і доцільних зразків, а лише дешеву й лискучу тандиту.

Отак цей для нас із ріжних оглядів шкідливий. Одяг займає занадто великий відсоток у нашому буджеті, отже захитує його рівновагу. Услід за тим не платить рат, залежкуються і занепадає солідність. Цей гріш іде в чужі руки, бо наш текстильний промисл ще мало розвинений. А вкінці й відбивається на нашому вигляді. Бо виступаючи все невідповідно одягнені, робимо примітивне й некультурне враження.

Над рефератом розвинулась жива дискусія. Всі погоджувались із референткою в її міркуваннях. Та дискутували над тим, як зарадити цьому лихові. Пані [illegible] внесла пропозицію, щоб оснувати при „Новій Хаті" та „Труді" комісію для введення нашого власного стилю та напрямних, що відповідали б нашим обставинам.

Сторінка без політики.

Історія карієри Цезаря Рітца.

Є у Львові кавярня „Ріц“, але писана без „т“. Славні на ввесь світ готелі „Рітц“ це свого роду патент і зловживати ним не можна. Вони виводяться від дійсного прізвища одного швайцарця, що зробив велику карієру власними силами і залишив по собі цю назву для найвибагливіших готелів і ресторанів. Саме кілька місяців тому його жінка Марія Люїза Рітц, що досі живе в Льондоні, видала по англійськи спомини про свого чоловіка, у 20-ліття його смерти. Цезар Рітц помер 26. жовтня 1918 р. над швайцарським озером Чотирьох кантонів у клініці, самотній, підчас війни.

Від овець до готелю.

У скромній швайцарській хатині у селі Нідервальд у Швайцарії жив собі селянин, що мав 13 дітей. Тринацятий син називався Цезар і пас вівці. Горде імя, яке він дістав наче6-то призначило його до небуденної карієри. Батько вислав хлопчину на практику до міста Бріґ до готелю „Під трьома коронами і поштою“(!). Господар цього готелю Ешер ствердив, що малий пастушок не має ніякого таланту до готелярства і заявив йому: „Мушу тобі сказати правду: до цього треба мати спеціяльний хист, нюх, а ти його не маєш“. Так перше пророцтво зовсім не справдилось, бо хлопчина вірив більше у власні сили.

У Парижі зі щабля на щабель.

У 1867 р. молодий Рітц виїздає у Париж з нагоди світової вистави. Він вступає на службу до малого „Готелику Вірности“, потім до скромного ресторанику, де обідали за 1 фр. 50 ст. З бідних дільниць він переходив поступнево до кращих, на вулиці славних ресторанів, де і досі багатії та смакуни шукають насолоди для свого шлунка — в околиці вулиць Рояль чи Сент-Оноре. Там він стає „метр-д'отелем“ в одній гостиниці, а незабаром переходить до найславнішого ресторану своєї доби Воазена, де має нагоду послуговувати наслідникові англійського престола і славним письменникам Дюмасові, Ґонкуррам, Ґотіє.

З готеля в готель.

1870 рік : —війна, комуна, облога Парижа; нема харчів, люди їдять щурів, а не лакоминки. Рітц не має що робити в такому місті і як швайцарець виїзджає. Зате два роки пізніше вже вертається і вступає до „Готелю Спленді́д“ на Оперовій площі, в самому серці елеґантного Парижа. У Париж напливає сильна хвиля американців і готелярі роблять чудові інтереси.

А проте Рітц не всидів довго на одному місці. Він шукає щораз кращого джерела доходів у Ніцці, на Ріґі, в Льокарно, Сан-Ремо, врешті у 1877 р. бере під свою управу великий готель у Люцерні, що ледви дише. „Ґран Готель Насіональ“ починає давати такі вечірки „з котильоном“ (новинка, на яку ласі багатії!), що про нього починають появлятися офіціяльні звістки на сторінках паризьких газет. Туди зїзджаються королівські голови та аристократичні дами — на забави.

Спілка зі славним смакуном.

„Рітц“ має вже своє імя в Европі. Але Люцерна це не центр. Він їде до Монте Карльо, де випадково познайомлюється із славним французьким кухарем і гастрономом Ескофіє. Там він купує „Ґранд Готель“ і до спілки з великим знавцем таємниць піднебіння та шлунка починає „чудову спілку“, як висловлюється про них жінка Рітца. Обидва вони зрозуміли, що „почалася доба панування жінки“, не в суспільних установах і державних кодексах, а на балевих салях, у кавярнях, ресторанах і сальонах. Рітц стає спеціялістом у готелевій обстанові; він уміє підійти під смак вибагливого жіноцтва і притягати дами ріжними вигадками. Ескофіє до спілки з ним називає ріжні страви жіночими іменами, як нпр. салата Режан (славної артистки), полуниці Сари Бернар, компот Мельба (славної співачки), якісь перепелички славної драматичної артистки Рахель, що і досі ввійшли у спис славних страв.

Готеляр королів.

У 1881 р. наслідник англійського престола переноситься з місця свого літнього побуту в Хю до Монте-Карльо до „Ґран Отелю“. За архикнязем тягнеться ціла еліта англійської та французької аристократії. Рітц основує новий готель у Льондоні „Савой“. У своїх споминах він зазначує свою ідею так: „Я зрозумів, що в Англії знаходиться клієнтеля, яка готова заплатити всяку ціну за те, що є найкраще“. Десять років від 1890-1900 він використовує цю засаду практично. У тому часі Рітц стає „королем готелярів і готелярем королів“. Він має водночас у Льондоні „Савой“ і „Карльтон“, „Ґран Отель“ у Римі, „Франкфуртер Гоф“ у Франкфурті, „Ґран Отель де Терм“ у Сальсомаджіоре і дає почин, позичаючи свою фірму таким підприємствам як „Вілля Іґея“ в Палермо, „Ресторан Рітц“ у Бяріц, „Клерідж і Гайд-Парк Готель“ у Льондоні, „Кайзергоф“ у Вісбадені, не забуваючи за співучасть у першорядних готелях у Монте Карльо, в Люцерні, Ментоні, Каїрі, Мадриді та Йоганесбурґу.

Архитвір Рітца.

Архитвором Рітца був готель його імені в Парижі на площі Вандом. Він мав тоді міліони, міліонерів-спільників і ґеніяльного архітекта. Шарль Мевее їздив з Рітцом по королівських палатах Фонтенебльо і Версалю, студіював паризькі музеї, щоб зібрати у свому готелі все те, що відповідає найвищому тонові традиції в обстанові, прикрасах, застільній заставі, шовках, кришталах, білизні Рітц уводить до ріжних своїх кімнат ріжні стилі під смак гостей, що можуть вибирати собі, де хотять мешкати. У кімнатах стилю ампіру, що єднав у собі найбільшу пишноту та необхідний комфорт мешкали: наслідник англійського престолу, шведський король, російські князі. Великий князь Микола з нагоди відвідин Парижа у 1900 р. вибрав собі „Рітца“ на свою резиденцію. У льохах цього готелю спочиває і досі, як і за тих часів, 4.000 пляшок найкращого вина в якнайкращій атмосфері. Славний Ескофіє добирав там кухарів і всю службу.

Відкрили паризького Рітца 1. червня 1898. р. з такою пишнотою, як виставу. Рітц доглядав усього сам і коли в день відкриття ствердив, що всі столики трошечки за високі, негайно закликав столярів, наче пожежників; від одної такої помилки ввесь настрій гостей міг, на його думку, зіпсуватися. Уся міжнародня сметанка — представники банків, ґербів, мистецтва, літератури, промислу, зійшлися туди. Англійська сметанка приїхала окремим кораблем з Льондону на цей день, великі паризькі аристократки вперше згодилися вечеряти не в себе дома, а в ресторані. Рітц був гордий, що переломав традицію. Від цього часу жінки почали сміливіше ходити на обіди та вечері, а Рітц придумав „файв-о-кльок“, що й досі є магічним словом для знуджених снобів і аматорів танцю.

Коронація англійського короля.

Рік пізніше Рітц відкрив з таким самим шумом готель „Карльтон“ у Льондоні, що став „фешенебельним“ осередком англійської аристократії. Великі салі цього готелю чекали на велику подію — на коронацію Едварда VII. на 26 червня 1902. Король ще як князь прислужився чимало Рітцові до його карієри. Рітц знав напевне, що в день коронації вся сметанка заповнить „Карльтон“. Тимчасом на означений день король занедужав на сліпу кишку; коронацію мусіли відложити. Та не можна було відложити всіх приладжених страв у „Карльтоні“, ані відобрати назад усіх витрачених грошей на „виставу“ влаштовану його господарями. Рітц мав теж від чого занедужати; він признається, що це був „обух“ на його голову. Він мав тоді всього 52 роки, але занедужавши, вже не міг ніколи вернути своєї енергії. Він поволі почав знеохочуватися до своїх успіхів і коли в 1905 р. повстав новий „Готель Рітц“ у Льондоні він навіть не стежив за його вивінуванням. Він виїхав відпочити під Париж до своєї віллі в Сен-Клю, а потім до Швайцарії.

Слово „Рітц“.

Жінка Рітца оповідає, як вони обидвоє чули одну розмову перед готелем Рітц у Парижі. Ишла якась пара. Дама показала суcідові на напис над головою, кажучи:

— Я ніколи й не думала, що був якийсь чоловік, що звався Рітц.

Він: Чому?

Вона: Якто чому? Адже „рітц“ це прикметник, правда? Це значить „елеґантний“, „вибагливий“.

Він: А я чув, що його вживають теж на похвального епітету.

Таксамо неодин, що каже подати собі морозиво з овочами „Мельба“ не знає, що так називалася славна австралійська співачка.

—o—

Лік на простуду.

У деяких краях почали щіпити людей проти простуди. Лікарі мають ріжні погляди на те, чи це засіб доцільний. В американськім університеті Міннесота за останні три роки защіпили кількасот студентів дуже вразливих на холод. Одним впорскували лік, другим давали порошки. З одною партією зробили такий експеримент, що замість ліку дали їм кухонну сіль і воду з цукром. Вислід був сенсаційний; студенти заявили за якийсь час, що вони простуджуються менше ніж досі. Те саме сказали і ті, що їх защіпили правдивим ліком, а не ошуканством. У дуже скрутному становищі опинився професор Г. С. Діль винахідник сироватки проти простуди та катару, який покликався на свідоцтва студентів, що почувають себе краще і не простуджуються після щіплення. Саме ті, що їх щіпили звичайною водою з цукром чи сіллю, почували себе найкраще.

—o—

Рахівничий автомат.

На головному двірці у Стокгольмі поставили новий автомат, на який можуть годинами споглядати діти нашого віку. Замість урядника автомат продає білети на перон і видає решту з вищої монети вкиненої туди — до висоти одної корони. Також на чужу валюту відповідає автомат як рутинований банкір. У відповідь на фальшиву монету дзвонить алярмовий сигнал так, що її власника можна арештувати.

Приятель смерти.

Англійський льорд Джон Андерсон „королівський печаткар“ має в Англії славу людини, що найбільше разів заглядала смерти в очі. На нього робили кілька разів атентати; крім цього він їхав двічі поїздом, що вилетів у повітря. Як губернатор Бенґалі він стояв кілька разів під загрозою смерти; індійця, що стріляв до нього він помилував і зробив йому протекцію, щоб його прийняли як студента льондонського університету.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ВЕЛИЧИНА.

До кляси приходить новий учень, страшно не малий. Його сусід дивиться на нього ...

— Чого ти так ґавишся? Ти не ... людей?

— Видів... але не задурно. Минулого ... в цирку казали за таких платити вступ.

СПОКІЙНА.

— Чи ви, пані, як жінка славного ... акробата не боїтесь за кожним разом, ... ваш чоловік літає коміть головою в повітрі?

— Спершу я боялася, але тепер я ... виймаю йому гроші з кишені перед ... летом.

ГОСТРИЙ ГОСПОДАР.

Власник маєтку Шкуродраніці славний ... свого скупарства. Він найняв нового парубка ... каже:

— Спати будеш в оборі, а в 4-ій ... прийдеш мене збудити.

Парубок приходить на другий день ... лин по 4-ій.

— Що-ж ти собі гадаєш! — кричить ... — то ти уявляєш собі, що в нас можна ... передполудне ходити собі на проходи!

МІЖ СУСІДАМИ.

— Пані Модницька! страшенно мені ... кро, але одна моя курка зайшла у ваш ... і понищила вам розсаду.

— О, це дрібниця, пані Саламацька! ... мені дуже прикро, що мій песик ... курку!

— О, це нічого не шкодить! бо ... ка переїхала зате вашого пса своїм авто ...

— І це дурниця, бо мій ... вині вашій дочці.

Румунська Народня Рада в Хусті.

РУМУНСЬКА МЕНШИНА ЗАЯВЛЯЄ ПЕРЕД РУМУНСЬКИМ КОРОЛЕМ ВІРНІСТЬ УРЯДОВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП повідомляє: У Хусті повстала Румунська Народня Рада, якої головою став Олексан-дер Маріна, заступником голови о. І. Мигалі, секретарем Юрій Бойко.

На установчих зборах відчитано привітне письмо від прем. о. д-ра Волошина. Промовці висловили повну льояльність супроти української влади. Рішено, що парохи і старости передадуть на руки премієра Карпатської України та румунського короля заяви льояльности супроти карпатоукраїнської влади.

НІМЕЦЬКІ УЧИТЕЛІ ПРИСЯГАЮТЬ НА ВІРНІСТЬ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОМУ УРЯДОВІ.

Учителі німецьких шкіл у Карпатській Україні зложили минулої неділі присягу на вірність урядові Карпатської України та німецькому народові.

ПРИВІТ СОЮЗУ ЧЕСЬКИХ ЛЕҐІОНЕРІВ ІНВАЛІДІВ ДЛЯ О. Д-РА ВОЛОШИНА.

Як подає КУП, Союз Інвалідів Чесько-Словацької Леґії вислав зі загальних зборів премієрові Карпатської України привітну телеґраму з побажанням сил у праці для Карпатської України і федерації.

ПЕРЕДВИБОРЧА АКЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ КАРМАЗІНА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Державний секретар інж. Кармазін, який приїхав до Карпатської України, виголосив у Сваляві промову до доокoличних німців, взиваючи їх голосувати на листу УНО.

НОВИЙ ЧЕСЬКИЙ ЧАСОПИС СТВЕРДЖУЄ ПОХИБКИ ЧЕСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Появилося перше число часопису в чеській мові „Перегляд Карпатської України". У статті п. з. „Нові шляхи" кандидат на посла з листи УНО д-р Дрбаль стверджує, що в минулому чеська меншина нельояльно відносилася до карпатських українців, підтримуючи москвофільство. Щоб доказати, що чехи остаточно покінчили з давніми похибками, мусять вони всі голосувати на листу УНО.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО РОЛЮ ҐЕН. ПРХАЛІ.

Польські вечірні часописи подають заяву, яку буцімто зложив ґен. Прхаля перед журналістами: Я — мовляв — мусів гостро виступити проти українських боївок. Замаховця засуджено на смерть, присуд виконано. Маю далекосяглі повновласти від прем. Берана. Перші кроки я вже зробив — українські терористичні орґанізації розвязані.

Автори цієї вістки забули одно: що ґен. Прхаля є міністром комунікації, а не внутрішніх справ...

ПРИПИНЕНА КОМУНІКАЦІЯ З КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ ЧЕРЕЗ СЯНКИ.

Польський залізничий уряд у Сянках повідомив карпатоукраїнський залізн. уряд в Ужоку, що ПКП перериває з днем 4. ц. м. особову й вантажну комунікацію на відтинку Ужок—Сянки. Своє рішення мотивує польська влада станом шляху на згаданому відтинку. Через Сянки велa одинока залізнича лінія до Карпатської України, бо шлях на Лавочне й Вороненку вже давніше перервано.

ХУСТСЬКА РАДІОВИСИЛЬНЯ.

Як це ми згадували, новозбудована радіовисильня у Хусті почала надавати пробні авдиції. Довгота хвилі ще не устійнена; перша авдиція відбулася на хвилі 200 метрів, опісля її продовжували по 2 метри.

АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ІНЦИДЕНТ ПІД УЖГОРОДОМ.

Льондонські ранішні часописи з 6. ц. м. присвячують багато уваги недавньому інцидентові на карпатоукраїнсько-мадярському кордоні. „Ню Кронікл" пише: „Слід підкреслити, що правильні мадярські частини крили наступ мадярських терористів. Цей інцидент викликав серед населення Карпатської України велике огірчення та погіршив відношення проти Мадярщини."

До всіх людей доброї волі!

В лютому, місяці змагань усіх націй за поширенням тверезости серед свого народу, взиваємо все українське громадянство стануть теж одностайно до боротьби з налогами алькоголізму і нікотинізму серед нашого народу. У цих часах Українській Нації більше від інших треба ясного, тверезого ума й бистрої чуйности! Крайній час усім людям доброї волі особливо в цьому місяці почати безпощад у боротьбу з налогами, що від віків задурманювали українську душу хмелем байдужности, ширили між нами незгоду та витискали на наших поколіннях пятно рабства.

Взиваємо також у цьому забавовому сезоні всі забавові комітети й установи влаштовувати свої забави й імпрези без алькоголю й нікотини. Маємо аж надто багато всенародніх потреб, щоб у такому важливому часі викидати стопятьдесять міліонів на ці налоги! За ті гроші можна значно розбудувати нашу науку, літературу, мистецтво, торговлю, промисл, піддержати „Просвіту", „Рідну Школу", наших інвалідів та інші необхідні установи. І супроти таких великих всенародніх потреб викидати ті міліони в болото — буде злочином!

Ставаймо-ж до боротьби з лихом алькоголізму й нікотинізму серед усього нашого народу — і до боротьби зі самими собою, зі своїми налогами! Гартуймо сильну волю, бо в повній стриманости від алькоголю й нікотини — краще завтра Української Нації!

Всі люди доброї волі — до боротьби за духове й фізичне відродження Великого Українського Народу!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО І ПРОТИНІКОТИННОГО ТОВАРИСТВА „ВІДРОДЖЕННЯ":

М-р Микола Ценко, голова. **Проф. Адам Антонович,** за секретаря.

Резолюції Загального Зїзду Рідної Школи.

Загальний Зїзд Рідної Школи, що відбувся у Львові 1. лютого ц. р., ухвалив одноголосно отсі резолюції:

I. Загальний Зїзд Рідної Школи стверджує, що змагання українського громадянства за чистоту українського світогляду і за моральні основи для української дітвори й молоді найшли своє правильне оформлення в діяльності всіх видів організації Товариства „Рідна Школа" та що Рідна Школа при теперішніх [illegible] політичних, суспільних і господарських [illegible] обєднала біля себе найсвідомішого і найактивнішого громадянства довкола ідеї рідного шкільництва, виявила для тієї ідеї непорушні напрямні і вложила величезні зусилля для її здійснення з метою [illegible] української нації для її великого майбутнього.

II. Загальний Зїзд Р. Ш., розглядаючи теперішній стан, в якому найшлася справа шкільництва й виховання на українських землях у Польщі, вказує ще більшу конечність, як дотепер, у тому, щоб Т-во при [illegible] зусиллі і жертвенній підтримці всього українського громадянства повело ще ширшу діяльність [illegible] українській дітворі виховання в рідній мові і користування здобутками рідної української культури, зокрема, щоб поробило всі можливі заходи для [illegible] підручників для науки української [illegible].

III. Загальний Зїзд стверджує, що членство і доривочна жертвенність буде й дальше головним основним джерелом для вдержання великого дорібку і розбудови Рідної Школи. Тому повітові рідношкільні організації подбають, щоб а) цього року довести до [illegible] Кружків Р. Ш. в кожній громаді, де їх [illegible] всі громадяни, що їм на це дозволяє [illegible] Р. Ш.; в) кожний громадянин і кожна [illegible] установа найшли самочинно спосіб, [illegible] підпирати Рідну Школу [illegible] Рідної Школи [illegible], що мають постійні заробітки і то в [illegible] установи й багаті громадяни [illegible] добродії Р. Ш.; д) кожна повітова [illegible] про свосчасну оплату [illegible] Рідної Школи до каси Головної [illegible] цю суму.

[illegible] Рідній Школі [illegible] її на твердій матеріяльній [illegible] можна [illegible] її фі[illegible] чинників, а з [illegible] її на власних силах [illegible] — Загальний Зїзд доручає Головній Управі видати поклик до всіх Кружків Р. Ш., щоб вони до кінця цього адм. року уладили щонайменше одну імпрезу з виключним призначенням усього доходу до розпорядження Головної Управи Р. Ш.

V. Загальний Зїзд Р. Ш. закликає повітові рідношкільні організації уладити при помочі анкет чи курсів повітових, районових, а то й місцевих відповідний вишкіл членів Старшини Кружків Р. Ш., щоб вони докладно запізналися не тільки з формальним веденням справ Кружка Р. Ш., але розуміли також саму суть виховно-освітньої праці та перевели її в діло на місцях.

VI. З огляду на вартість дошкільного виховання у злуці із суспільною опікою над дітворою в дошкільному часі; з огляду на основну вимогу здорової педагогії, що дитина загалом і дошкільна зокрема має виховуватися в рідній мові, у рідному середовищі, — Загальний Зїзд Р. Ш. закликає всі рідношкільні організації та всіх українських батьків, щоб, не зважаючи на пізні дотеперішні перешкоди, стояли непохитно за зорганізуванням українських дитячих садків Р. Ш. та вжили всіх можливих заходів ввести такі садки в життя на якнайдовший час, а принаймення на час найпекучіших сезонових господарських робіт.

Одночасно Загальний Зїзд Р. Ш. звертається до всього українського громадянства й українських установ, щоб своїми окремими заходами, робленими без порозуміння з Рідною Школою, не вносили в ту справу шкідного ослаблення.

VII. Тому, що навчання рідної мови є рішальним виховним засобом для формування світогляду молоді, Загальний Зїзд Р. Ш. домагається вже тепер введення науки релігії й української мови в тих всеполудних середніх і фахових державних школах з польською мовою навчання, де вчиться також українська молодь.

VIII. Тому, що численні групи української молоді приходять до науки ремесла, як також тому, що сільська молодь, яка приходить до міста до ремесла по закінченні сільської школи не може якслід користати з навчання в [illegible] не-українській фахово-доповнюючій школі, Загальний Зїзд Р. Ш. доручає Головній Управі Р. Ш. і всім рідношкільним організаціям, що є концесіонарами фахово-доповнюючих шкіл Р. Ш., щоб вони виставлялися про дозвіл на ведення в тих школах без вічних обмежень відділів тих фахів, що в даній місцевості будуть мати охочих учнів.

IX. З огляду на велику ролю в українському житті кооперації Загальний Зїзд Р. Ш. вважає Головну Управу Р. Ш. поробити всі можливі заходи, щоб державна влада скасувала заборону вести науку про кооперацію в середніх школах Р. Ш.

X. Кружки Р. Ш. подбають, щоб на своїй області зорганізувати добру й добірну бібліотеку для дітвори й молоді, якщо такої досі нема. Істнуючі бібліотеки будуть Кружки Р. Ш. поширювати закупом книжок за посередництвом книгарні Р. Ш. (Львів, вул. Сикстуська ч. 20).

XI. Згідно з ухвалою попередніх Зїздів Р. Ш. і побажанням Контрольної Комісії шпішнього Зїзду — для вдержання постійних звязків з краєм поручаємо Головній Управі Р. Ш. поширити при Головній Управі Р. Ш. організаційний відділ, приймаючи молодших організаторів-інспекторів.

XII. Загальний Зїзд Р. Ш. стверджуе велику вагу діяльности українського протиалькогольного і протинікотинного Т-ва „Відродження" і взиває всі свої клітини піддержувати акцію того Т-ва.

XIII. Загальний Зїзд Р. Ш. висловлює всім тим громадянам, установам і пресі, що словом і ділом піддержували Рідну Школу й давали їй змогу працювати. Зокрема висловлює подяку всім тим чинникам, у першу чергу українській еміграції, особливож Обєднанню Українських Організацій в Америці, що у своєму розумінні цінностей, що їх дає Рідна Школа, організували для неї грошеві засоби, чим піддержали віру в життєвість української нації та єдність думки всього українського народу.

Крім повищих резолюцій Загальний Зїзд Р. Ш. ухвалив цілу низку дезидератів і внесків під розгляд Головній Управі Р. Ш.

—o—

З товариського життя.

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЕЧІР НА ДОПОМОГУ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО СВЯЩЕННИКАХ.

У вівторок відбулася традиційна імпреза, що її уладжує щороку товариство допомоги вдовам і сиротам по священниках „Доля". Вона — як звичайно — складалася з двох частин: мистецької, у великій салі „Народнього Дому" та з розривкової, у „жовтій" салі та сусідніх кімнатах.

Мистецьку частину почав і закінчив хор „Студіо", якого диригент, проф. Микола Колесса видобув незвичайні ефекти з народніх пісень, колядок та щедрівок. П. Андрій Поліщук живо і весело виконав кілька пісень. П. Люба Німцівна очарувала публику своїм голосом та дуже тонкою вокальною і мімічною інтерпретацією.

БріДж-дансінґ, що відбувся після концертової частини, пройшов у веселій, свобідній, а при тім незвичайно дистинґованій атмосфері. У салі панувала тонка товариська культура старого священичого дому.

Виборча кампанія в Карпатській Україні.

МАРНІ НАДІЇ БАЛАМУТНИКІВ.

Карпатсько-українська преса широко обговорює предвиборчу акцію Українського Національного Обєднання. До цього часу — пише вона — підчас виборів до празького парляменту появлялося між карпатоукраїнською людністю багато всяких баламутників, які сипали гроші та цим способом намагалися перетягати українських виборців на свій бік. Це саме повторюється у деякій мірі і тепер, тобто значить, що звідкілясь і тепер беруться юдині гроші. Але ці юдині гроші нічого не поможуть, бо українці вже зрозуміли свій інтерес і вони не підуть на ніякі намови баламутників, хочби ті намови баламутники підтримували не знати якими подарунками.

„БАТЬКІВЩИНА КЛИЧЕ!"

Це гасло, під яким проходять останні дні виборчої кампанії в Карпатській Україні. Виказуючи, яку користь матиме карпатоукраїнська людність з того, що всі її справи рішатиме відтепер власний сойм, Українське Національне Обєднання закликає: „Всі українці виконають 12-го лютого свій обовязок і голосуватимуть на одну українську листу УНО. Батьківщина кличе!"

Мир, чи дальша війна в Еспанії.

ПАРИЖ. ПАТ. Положення еспанського републиканського уряду є далі неясне. Премієр Неґрін приїхав нині на французьку територію і затримався у містечку Пертус. Думають, що премієр Неґрін по короткім побуті у Франції покине її цілковито, щоб перелетіти аеропляном до Мадриду або Валенсії, куди вже виїхали міністр освіти та публичних робіт. У Парижі кружляють чутки про щораз більші розходження між Неґріном і президентом Азанею, який сьогодні приїздить до Парижа. Це розходження може довести до того, що або президент Азаня офіціяльно зложить свій уряд, або також, що отверто виступить проти політики дальшого опору, прихильником якої має бути премієр Неґрін.

ДОКУМЕНТИ МІЖНАРОДНЬОЇ БРИҐАДИ.

БУРГОС. Щоденники повідомляють про знайдення в одному з сіл провінції Херони архіву міжнародньої бриґади а також багатьох військових та дипльоматичних документів. Завтрішні денники зачнуть оголошувати знайдені документи.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ АРМІЇ В КАТАЛЬОНІЇ.

ПРАТС ДЕ МОЛЛЬО. ПАТ. Частини ґен. Франка, що здоганяють републиканців, розбили звязок між обома републиканськими арміями, які діють у Катальонії. Зокрема в дуже важкім положенні найшлась північна армія, що нею командує ґен. Перц. Її приперли до Піринеїв і мусить вона уступати до французького кордону в незвичайно важких умовинах. Учора перейшло французький кордон 2.000 републиканських вояків, які кажуть, що до французького кордону наближається нова хвиля еспанських утікачів, щонайменше 30.000 осіб.

РЕПУБЛИКАНСЬКІ ЕСПАНЦІ РІШИЛИ БОРОТИСЬ ДО КІНЦЯ.

ЛЯ ХУНКЕТА. ПАТ. Міністр закордонних справ еспанського републиканського уряду Альварез дель Вайо заявив журналістам, що републиканський уряд рішив вести боротьбу до кінця. Ми маємо ще доволі засобів, підкреслив міністр, щоб вести війну впродовж багатьох місяців. Хоч наше положення важке, одначе ми певні, що вислід війни буде для нас успішний.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗАНЯЛИ ФІҐУЕРАС

ПАРИЖ. Кореспондент Аваса повідомляє Републиканці уступають в неладі до франка заняли це місто у вівторок після полудня. Републиканці вицофуються в неладі до французького кордону.

ҐЕН. ФРАНКО ВДАРИТЬ НА МІНОРКУ.

ПАРИЖ. У Парижі зміцнюється переконання, що найближчою метою операцій ґен. Франка буде острів Мінорка. Хоча острів знаменито укріплений, але недостає там поживи.

Торговельний договір між Італією та СССР.

МОСКВА (ПАТ). Аґ. Тасс повідомляє, що совітський амбасадор у Римі Штайн в імени СССР, а міністр закордонних справ Чяно в імени Італії, підписали 7. ц. м. кілька протоколів і економічних договорів, що ліквідують спірні справи та управильнюють торговельний обмін між СССР і Італією.

—o—

Американський проєкт національної оборони здійснений.

ВАШИНГТОН. ПАТ. Військова Комісія парляменту Злучених Держав одноголосно ухвалила проєкт Рузвельта про національну оборону. Таким чином на будову нових 5.500 військових літаків призначили 525 міліонів долярів.

—o—

Зудар двох французьких воєнних кораблів.

ПАРИЖ. Минулої ночі в часі маневрів атлянтійської фльоти кружляк „Жорж Лежне" вударився при густій мряці з контрторпедовцем „Бізон", у віддалі 5 миль на південний схід від Пенмарш. Двох вояків залоги торпедовця згинуло, а кількох є ранених. Контрторпедовець ушкоджено і його тягнуть тепер до порту Лоріян.

Дв австр йські ґазети померли.

1-го ц. м. непомітно перестали істнувати дві великі віденські щоденні ґазети, які мали свою славу: „Ное Фрає Прессе" і „Ноєс Вінер Журналь". Перша в колишній Австрії була найбільш авторитетним джерелом політичної інформації; довкола неї гуртувались тодішні найкращі австрійські публіцисти та письменники, вона теж поміщувала статті передових европейських політиків, діячів і вчених про актуальні проблеми, дістаючи або безпосередньо рукописи або за посередництвом найдорожчих американських аґенцій. Під технічно-редакційним оглядом не могла з „НФП" рівнятися ніодна навіть берлінська ґазета. Відзначалася живістю та ріжнородністю матеріялу. Зате політичний напрямок ґазети та етичний рівень видавництва не був без закиду: у післявоєнних роках був нпр. нотерійно відомий вплив на те видавництво деяких чужинецьких посольств у Відні. Чи ся ж є ... чіби лібераліс- тичний напрямок ґазети мав частенькі „ухили" він містив м. ін. тенденційно ворожі статті про українців.

Другий орган популярної „всячини" — „Ноєс Вінер Журналь" був джерелом усяких „неполітичних" сензацій для цілої преси колишньої австрійської території, що перекладала з нього живцем цілі статті. Це робила і до останньої хвилини вся галицька преса. „Ноєс Вінер Журналь" мав несправедливо славу „бабської ґазети", що виписує всякі нісенітниці. Статті „Ноєс Вінер Журналю" приготовляли спеціялісти з ріжних ділянок знання на підставі довших студій з ріжних фахових журналів. Тільки їх легка форма залишала часто враження поверхової фантазії.

„Ноєс Вінер Журналь" за прикладом паризької преси створив теж щоденний великий фейлетон — короткі оповідання, яких авторами часто були самі німці, дарма, що для більшого ефекту ховались за всякі псевдонімами з чужим звуком. З місяця на місяць і цей орган блїднув і завмирав. В останніх днях січня і [illegible] як „Прессе" повідомив своїх читачів, що перестає виходити. „Прессе" злилася з популярним віденським бруковцем „Ноєс Вінер Тагблят" і пішла „під спід" від 1. лютого в самому [illegible] ловку. „Ноєс Вінер Журналь" щез зовсім. [illegible] давньої „Пресси" залишилися політичні статті.

Фузія „Прессе" з „Таґблаттом" це [illegible] лянс недібраного подружжя двох банкротів. [illegible] день стратив свій давній голос у політиці, [illegible] гумор, легкість і ширший погляд на світ. [illegible] денські німці були далекі своєю психікою [illegible] своїх північних, головно північно-східних [illegible] ляків, ще треба поколінь, щоб вони зрівнялися з ними не тільки формально, але й духом. Треба теж чимало часу, щоб віденська преса [illegible] школила кадр чистокровних німців-журналістів: досі панували там жиди, які від „[illegible]су" щезли, своїм раптовим відскоком спричинюючи трудноші, яких — видно — не [illegible] було відразу перебороти.

Смерть тих двох великих щоденників [illegible] численні прецеденси в історії світової преси і ще раз доказує відвічну правду: ніщо не вічне.

Арештування німців в Альзації.

ПАРИЖ. ПАТ. Арештування одного з провідників альзацьких автономістів у Штрасбурґу Росса викликало там велике враження. Паризька преса повідомляє, що посли й самоврядні [illegible] Альзації скликали окрему конференцію під проводом бурмистра Штрасбурґа, яка ухвалила вислати до Парижа делеґацію до віцепремієра [illegible]то, щоб обговорити з ним положення, що витворилось через це арештування. У звязку зі справою Росса арештовано у Штрасбурґу б. [illegible]ма Шмідта, якого перевезли до Нансі.

—o—

Зі сойму.

В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ.

ВАРШАВА. В буджетовій комісії [illegible]ського сойму відбувається дискусія над діяльністю міністерства закордонних справ. Присутній державний підсекретар Шембек.

БУДЖЕТ ПОЛЬЩІ В ЧИСЛАХ.

ВАРШАВА. ПАТ. Проект скарбового закону предложений соймові та сенатові, уповноважує міністра скарбу видаткувати суму 2.523.795 тисяч золотих. По стороні прибутків передбачають у звичайних і надзвичайних доходах суму 2.523.795 зол., отже кругло 32.000 вище [illegible] передбачених видатків. Отже буджет є зрівноважений.

Долучене до закону загальне „зіставлення" преліміняря адміністрації разом з загальним зіставленням плянів фінансово - господарських підприємств і заведень, монополів, а також державних фондів передбачує у звичайних і надзвичайних прибутках суму 4.723.0[illegible] зол., у видатках 4.723.066 тис. зол.

В порівнанні з тепер виконуваним [illegible] том преліміняр видатків на рік 1939/40 є вищий на 48,2 міліонів зол. На це вплинув [illegible] зріст видатків на освіту на 23 міл. золотих, [illegible] емеритури й ренти на 14,9 міл. золотих. [illegible] шились також сплати на обслугу зобовязань [illegible] у порівнанні до торішнього [illegible].

У прибутках у порівнанні до торішнього буджету передбачено такі зміни: доходи з [illegible] датків і оплат преліміюється вище на 22,[illegible] [illegible]нів зол., з монополів на 32,8 міл. зол. [illegible] страційні доходи ресортів збільшуються [illegible] міл. зол. Зате зменшуються доходи з підприємств на 32,6 міл. зол., головно наслідком [illegible]шення вплати П.К.О. з 42 міл. зол. на 12 [illegible] зол., тобто менше на 30 міліонів золотих.

ЮГОСЛАВІЯ ФЕДЕРАТИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ?

Чеські часописи подають вістку про те, [illegible] в урядових колах Югославії актуальна [illegible] справа перебудови держави на федеративну, [illegible] якій всі три народи: серби, хорвати та словінці отримали б широку автономію. [illegible] вича проти розроблення пляну [illegible] Югославії по національній засаді [illegible] його димісією. Це завдання вложено на [illegible] уряд премієра Цветковіча. Реґент Павло [illegible] ний, що Югославія зможе у спокою і [illegible] менших потрясень перевести цю [illegible] — це основна проблема [illegible]коєння хорватів — це основна проблема [illegible]нення Югославії та її династії. Хорвати [illegible] що досягнуть здійснення своїх [illegible] домагань, хоч переговори можуть ще [illegible] час тревати.

НОВИНКИ

ПЯТНИЦЯ

10 Лютий

Ст. ст. 28. січня 1939.
Єфрема прп.
Лат. Схолястики д.
Сонце: схід — 6.46, захід — 16.32.
Місяць: схід — 0.10, захід — 10.02.

Завтра: 11. лютого. Субота.
Ст. ст. 29. січня 1939.
Перен. мощей Ігнатія.
Лат. Поява МБ. Л.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Остання чверть місяця в год. 8.12.

— **„Українські міщанки старого Львова“** — реферат на цю тему (третій із циклю „Наш Львів“) виголосить ред. Микола Голубець у домівці Дружини Княгині Ольги (Сикстуська 46) в пятницю 10. лютого в 6-ій годині ввечір. Участь членів обовязкова. Гостям раді. 2—2

— **Ступінь магістра в Академії Закордонної Торговлі(АГЗ).** У „Дзеннику Устав“ появилося проголошення, що львівська Академія Закордонної Торговлі дістала право надавати своїм абсольвентам ступінь магістра.

— **Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у Львові відбудуться в суботу, 11. лютого ц. р. в годині 4.** пополудні в домівці СУА, при вул. Костюшка ч. 5, І. пов. (Центробанк).

— **Просфору** уладжує в неділю 12. лютого Батьківський Кружок при Купецькій Гімназії, вул. Куркова ч. 14. Початок в год. 3. пополудні. На Просфору прибуде Високопреосв. Кир Никита. Побажана приявність львівських купців і промисловців.

— **Сумна статистика.** В минулому році на терені м. Стрия 180 осіб покинуло батьківський обряд, з того 55 осіб уроженців Стрия (10 жінок і 34 мужчин). Навіть у такому свідомому середку як Стрий, зміна обряду — на жаль — не є буденним явищем і польські алярми про „зурічене сеи стану посядання“ набирають окремого посмаку.

— **До бережанських арештів привезли** Всеволода Лемеху студ. І. р. прав із Станиславова та Ярослава Сеньковського студ. І. р. богословія з Кукільник пов. Рогатин — обох під закидом приналежности до ОУН. Крім того під закидом приналежности до ОУН сидять арештовані: Іван Бучинський с. Степана, Михайло Криж с. Дмитра, Іван Липний с. Теодора, Василь Горохівський с. Михайла, Омелян Шимонович с. Гринька — всі з Козівки та Гнат Лема, Павло Козак, Лев Дулеба й Михайло Хлопась — усі з Гайку біля Шибалина.

— **Спіртова афера у Львові.** Львівська поліція арештувала урядовця І. Малопольської Рафінерії Спірту у Львові Леона (Лейбу) Кнопфа за систематичну крадіж спірту на шкоду державного скарбу у висоті к. 12.000 зол. шкоди. Крадіж спірту в рафінерії дуже важка, бо кожний транспорт спірту, який прийде до рафінерії, віддають під догляд Уряду Акциз та Монополів, який при кожній цистерні, при кожному рецептакулі закладає пльомби. Система охорони спіртових запасів д. скомплікована, бо при цьому застосовують багато техн. засобів, як накладають пльомби на крани, мірничі при ... і т. д. Кнопф зумів собі якимсь чином позбавити і витягав із цистерн 97 прц. спірт та продавав його по 5.50 зол. за 1 літру посередникам А. Арбайтові й А. Нусенбавмові, отже за нижчу ціну, як платили аптики та промислові підприємства. Посередники продавали спірт кількои власникам ресторанів по 7 зол. за 1 л. Поліція веде в цій справі слідство.

— **Львівська хроніка.** Перед кількома днями покинув батьківський дім Збігнев Михайло Бонкоша-Зюра учеників V кл. народньої школи. — У власному мешканні при вул. Кінцевій помер нагло на удар серця 66-літній столяр Антін Кохан. — При вул. Жовківській зударилися два авта: особове авто, яким керував шофер Макс Вальдман наїхало на півватажне авто, яким керував шофер Збігнев Грабський. Оба авта легко ушкоджені. — Ратункове по-

готівля дало першу поміч поліційному „шподовникові“ К. Д., який зранив себе пострілом у праве рамя. Покищо не відомо, чи поліцист пострілився припадково, чи хотів виконати самогубство.

— **Два вбивства дітей у Львові.** У вівторок вечором служниця Анна В. (вул. св. Анни 5) породила в коридорі того дому непшлюбну дитину жіночого полу. Виродна мама вдушила дитину та скрила її в коші на сміття. Годину пізніше мешканці знайшли новородка й повідомили поліцію. Служницю відвезли до шпиталю, в якому пильнує її поліція. — Недалеко т. зв. поля Франца при вул. Потоцького знайшли на смітнику трупа 8-місячної дитини з розбитою головою.

— **Самогубство солтиса.** У дні 7. ц. м. рано наложив на себе руку солтис громади Котів Ян Цесельський, який стрілив до себе з револьвера. Поліція веде в цій справі слідство.

— **Арештували стрийського урядовця за зловживання.** На доручення прокуратора окружного суду у Стрию, поліція арештувала урядовця Водного Уряду у Стрию А. Кордека, який присвоїв собі суму 3.966.2 зол. у той спосіб, що фальшував листу платень та підробляв чеки.

— **Сильний буревій у Городенщині.** 5. ц. м. у вечірніх годинах перейшов над Городенкою та околицею сильний буревій, який тривав цілу годину. Вихор поперевертав плоти, порозкидав стоги зі соломою і т. д.

— **Процес „Міс Европи“ з Вильна.** Виленський суд розглядав 7. ц. м. сензаційну справу, а саме скаргу голяндського громадянина Гарі Сольтена проти Віри Атаназієвої. Голяндець домагається звороту 800.000 зол. Коли Татяну Маслов вибрали „Міс Европою“ вона познайомилася з молодим студентом, голяндським мілюнером Сольтеном і заручилася з ним. Сольтен дав батькам своєї коханої 800.000 зол. на промислове підприємство на тектурню в Міхалішках. Та до подружжя не прийшло. Сольтен оженився з голяндкою і зажадав звороту 800.000 зол. Справа опинилася в суді, бо батьки „Міс Европи“ не хотіли так легко позбутися легко придбаних грошей. Їх оборонець доказував, що Сольтен приступив до спілки і може тепер лиш домагатися розвязання спілки. Суд заповів проголошення присуду аж за два тижні.

— **Демонстрації безробітних в Англії.** 7. ц. відбулися в Льондоні нові демонстрації безробітних, які тим разом за терен демонстрацій вибрали собі вибагливі льондонські гостинниці. Безробітні окупували готелеві голі та окликами домагалися, щоб їх приділити до відділів, що працюють над підготовою протилетунської оборони в Льондоні.

— **Вовки в Семигороді.** В Семигороді напала тічня вовків на пастуха Добрича, який урятувався тільки тому, що вспів вилізти на дерево, на якому привязавши себе ремінцем, просидів 6 годин. Щойно більший гурт селян, який туди переїздив, звільнив пастуха з невигідної ситуації. Також недалеко Яс вовки напали на суддю Агапі, який виїхав на інспекцію. Суддя відстрілювався з револьверу так довго, аж на його крик та гук стрілів надбігли люди зі собаками і прогнали вовків.

З кіна.

Кіно „Европа“: „КОНФЛІКТ“.

Ця французька фільма зроблена на підставі повісти Джіни Кавс п. з. „Сестри Кле“. Вона починається судовим слідством, яке старається розкрити причину наміреного душогубства одної сестри, що стрілила до другої. Обидві сестри, що не проявили ніколи найменшої ворожнечі в очах родини та тих, що їх знали, не хотять розкрити дійсної причини конфлікту. Одна сидить у слідчій вязниці, друга лежить у шпиталі з перестріленою рукою. Та що одна з них заміжня пробувала потайки від чоловіка заставити родинні брилянти під позичку 50.000 фр. і що щораз більше осіб подає різні суперечні інформації про її дивну поведінку і що нарешті в останній хвилині перед судовою розправою зявляється якась жінка, яка одним необережним словом кидає нову тінь підозріння — одна з сестер починає оповідати правду. Від одної хвилини взад ми переходимо різні моменти прецікавої драми двох сестер, драми виведеної з великою природністю, простотою та психольогічною силою. Нема тут ні непотрібної крикливої криміналістики ні сентименталізму ні навіть банального солодкавого закінчення. У головних ролях артистки відомі з фільми „Вязниця без ґрат“ — Люшер і Дюко.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота, 9. лютого 1889.

ЗАМОК МАЄРЛІНГ.

„Замок у Маєрлінг перейде знову на власність Цистерсів, від яких купив був його покійний архикнязь, а кімнату, в якій покійник так трагічно закінчив життя, перетворять на каплицю, де що року в день смерти архикнязя правитимуть Службу Божу“.

МАРОКАНСЬКА ДЕПУТАЦІЯ.

„Цісар Вільгельм приймав недавно з цілою помпою мароканську депутацію в білій салі, сидячи на престолі, а щоби надати ще більше торжества і світлости цьому приняттю, розвинено цілий військовий церемоніял. Депутація складається з одного посла, двох його секретарів, перекладчика, одного дервіша і кількох мароканських офіцерів. Депутація привезла цісареві в дарі 6 мароканських коней, дорогі дерги, сідла, дві старосвітські рушниці, дуже цінні коври і т. ін., та цісаревій дорогі матерії, пять шовкових суконь і 10 пар черевиків.“

ПРОТИ ПОЛІТИКИ ПОЛКОВНИКІВ.

Париж, 9. лютого. Міністр війни заборонив гостро всім полковникам бавитись в політичні манифестації.

✝ Посмертні згадки.

БЛ. П. СТЕФАН ГУЛА — ВТРАТА ПЕРЕМИСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

Дня 23. січня ц. р. відпровадило українське громадянство перемиського повіту в Медиці на вічний спочинок бл. п. Стефана Гулу, рільника в Медицьких Халупках, що помер у 78. р. життя. Була це одна з наймаркантніших постатей селян — народніх діячів. Хоч сам неграмотний, брав Ст. Гула визначну, активну участь у просвітній, економічній та політичній праці передовсім Медики і Халупок Медицьких, а також перемиського повіту. Був основником і почесним членом читальні „Просвіти“ в Медиці, основником і довголітнім членом виділу читальні в Медицьких Халупках, одним з фундаторів Народнього Дому в Халупках і членом усіх інших місцевих товариств. Людина кришталевого характеру, простолінійний в думках, словах і ділах, відданий цілою душею народній справі. В такому дусі виховав також свої діти, які стали працівниками в господарській та просвітянській ділянці нашого життя, а два його сини брали участь у визвольних змаганнях.

Похорон бл. п. Ст. Гули — це був великий акт пошани для памяти Покійного та вияв вдяки для заслуженого народнього робітника. В похороні взяли участь численні маси народу не тільки з Медики і Халупок Медицьких, але й із девяти сусідніх сіл та з Перемишля. Виголошено 9 прощальних промов, а саме: о. Мирович як б. парох Медики при виносі тіла з дому, гром. Ол. Смішкевич перед Народнім Домом у Медицьких Халупках, гром. Іван Малаховський перед Народнім Домом у Медиці, по Службі Божій у церкві о. д-р Малецький, перед громадським домом б. війт Петро Корба, перед читальнею „Просвіти“ в Медиці д-р Микола Хробак, а на цвинтарі Іван Галик від селян повіту, дир. Середаха від Рідної Школи та д-р Володимир Загайкевич. Останню прислугу Покійному віддали: місцевий парох о. дек. Малецький, о. Мирович з Буцова, о. Пшепюрський з Старяви, о. Гура з Торок та о. Юськевич з Поздяча. Знаменитий місцевий хор та 15 вінків від рідні, установ і громадянства стелили останню дорогу Покійному. Діяльність бл. п. Стефана була повинна стати прикладом передовсім для молодого покоління села.

Нехай рідна земля буде Покійному пером!

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Спорт.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Швайцарія — ЧСР 1:0 (0:0, 1:0, 0:0).

На цих змаганнях було 12.00 глядачів.

Англія — Мадярщина 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Німеччина — Італія 4:4 (0:1, 2:3, 2:0, 0:0, 0:0, 0:0).

Незвичайно драматичні змагання, які не дали висліду, не зважаючи на доґриванка.

КОПАНИЙ МЯЧ У ПРАЗІ.

Зимовий турнір: Вікторія Жижков — СК Нусле 4:3; Спарта — Славія 3:3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 9. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов" — премієра.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Неділя 12. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах". — Год. 3.30 попол. „Пані Президентова". — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Четвер 9, пятниця 10, субота 11, неділя 12. і понеділок 13. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:

9. II. Мати наймичка.
10. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:

11. II. Мати наймичка.
12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:

9. II. ? ? ?
10. II. Кирка з Льолею.
11. II. Зоря над Почаєвом.

Дня 11. II гратиме театр у Ямниці і Черніеві.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГЛИНЯНИ:

9. II. Люди на кризі.
10. II. Подвійна бухгальтерія.
11. II. Чорноморці.
12. II. Гриць.
13. II. Сісі.
14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЛТИК: „Еспанський метелик".
ВАНДА: „Буревій", „Двобій жінок".
ҐРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антонета".
КОПЕРНИК: „Алярм" і кольорова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Невпинне серце".
МЕТРО: „Королівський свічник" та „День на перегонах".
МІРАЖ: „Геєнна".
МУЗА: „Пригоди Томи Соєра".
ПАКС: „Олімпіяда".
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".
РОКСІ: „Коли засяють зірки".
СВІТ: „Шерльок Голмс і Д-р Ватсон. „Без приказу".
СВЯТОВИД: „Листи з поля бою" „Стежка на пустині".
СТИЛЬОВЕ: „Ультимат" і ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шангаю".
УТІХА: „20 років" і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Джіолі.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Острів Ява".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 9. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: На Кашубах. Будуємо моделі кораблів, 11.40 Із оперетки Офенбаха, 11.57 Сиґнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка тещі з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Дівчата, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Комунікація та її проблеми, 16.40 Твори на кларнет у супр. форт., 17.05 Штучні промені, 17.15 Авдиція, 17.20 Ноктурни у вик. Ол. Оганової в супр. форт. і вок. ансамблю, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Для села: Протилетунська оборона на селі. Комунікат Рільничого Т-ва. Пісні у вик. муж. хору, 18.30 Лад. музика та її вплив на смак музику, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, форт., у перерві Анель погибших моряків, 20.35 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, 21.00 Концерт присвячений творчости М. Карловича: симф. орх., скрипка, Бандровська-Турська спів; у перерві в год. 21.50 Гутірка про М. Карловича, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Комунікати протилет. оборони, 23.13 Закінчення програми.

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Кашубські пісні й танки, 8.00 Для шкіл. 8.10 Година господині: Як виховати здорову дитину, ради, вістки, популярна музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, авд. для старших дітей, 11.25 Славні диригенти акомпанюють співакам, пл., 11.57 Сиґнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич,** 14.30 Фрагмент із пов. Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Комунікати протилетунської оборони, 15.00 „Лявіна" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Скрипкові твори в супр. форт., 16.55 Скарби моря, 17.10 Органова музика, 17.45 Про професійні союзи, 17.55 Фрагменти з „Валькірії", пл. з поясненнями, 18.30 „Татри у снігу" літер.-муз. авд., 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Музика з пл., 19.15 Причалення корабля „Орел" у Ґдині, 20.30 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, 21.00 Хор; 21.15 Симфонічний концерт, 22.30 Поморя у творчости Жеромського, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сиґнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель", „Про ведмежий танок", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Дитячий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопанім, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людовикові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.20 Гутірка; „Ліси, блюдли та пісеньки" авд. для молоді, 19.00 Зі Закопаного: Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Сельоп. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганна Орлоніяна, кліпга, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, форт. музика, 18.00 Розр. музика, 20.10 Орх., віол., 21.00 Оп. і фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 21.00 Мадярська музика, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.40 Давня мадярська музика, 19.30 Вок. концерт, 22.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 15.45 Для дітей, 16.00 Розр. концерт, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.40 Легка і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Концерт, Куленкампф, скрипка, ДРОЙТВІЧ 18.20 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Форт., МІНХЕН 15.00 Для дітей, 19.15 Концерт донських козаків, ПРАГА 15.15 Легка музика, 17.40 Пісні, 21.20 Симфонія Остерчіля, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 20.00 (після комунікату) Концерт п. н. „Звірі", 21.15 Арфа, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Скр., форт., 21.00, 22.00, 23.00 „Ільзампельо" оп. Вольф Феррарія, СОФІЯ 18.45 Симфонія ч. 6. Чайковського, 19.30, 20.00 Мельодії болг. композиторів.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана 19.00 Мельодії Півдня, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Паскале" оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.30 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр., 22.40 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Японії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., нова нім. музика), ДРОЙТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго опівночі" оп. Комятія, ПРАГА 18.25 Сальон секстет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 18.00 Концерт солістів, арфа, віол., 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Бетовенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні 20.10 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт бажань, 17.50 Нар. пісні на голоси та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь" оп. Шульце, КЕНІҐСБЕРҐ 20.10 „Отельо" оп. Вердія, ЛЯҐТІ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска" оп. Пучінія, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнавальовий концерт, танк. музика від Гайдна до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, скр., 22.00 Танк. музика.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ РЕҐУЛЮЮТЬ ВУЛИЧНИЙ РУХ.

Німецька поліція ввела у кількох більших містах проби реґулювання вуличного руху при помочі спеціяльних голосникових возів. Тому що наслідки пієї проби були дуже добрі, поліція дістала доручення, щоб у цілій Німеччині впровадити цей рід реґуляції вуличного руху.

РАДІО-ҐЕОЛЬОҐІЯ.

Щоб здійснити чотирьохлітній господарський плян, Німеччина потребує величезну кількість сирівців. Тому всі можливі зусилля спрямовані на те, щоб дослід використати всі ще не зовсім використані природні багатства того краю. Тепер звернено особливу увагу на копальню копальню ртути Еґер у Судетах. Досліди над цими просторами переведуть радіо-ґеольоґією.

РАДІО НЕ МАЄ КРИТИКУВАТИ ТЕАТРУ.

Міська рада у Парижі звернулася до влад французької радіофонії, щоб заступлено радіову театральну критику оплесковими фейлєтонами, які не давали б суду, особливо відємного, про виведену театром пєсу. Міська рада мотивує своє домагання тим, що гострі радіові критики театральних вистав, ділають відємно на джерела міських доходів. Міська рада важе, що податки з театральних вистав призначені на поміч для бідних, тому радіо не повинно критикувати театру, а радше співділати з ним.

Біржа.

Варшавська біржа з дня 7. II. девізи: Бельгія 8965-8943-8987, Берлін 212... Данціг 9975- 100025, Амстердам 28... 28548- 28602, Копенгаген 1110... 11125, Льондон 2485- 2478- 2492, Ню Йорк 529¼- 528¼- 531, Ню Йорк кабель 528¾- 531½, Осльо 12480- 12448 ..., Париж 1405- 1401-1409, Прага 1806 ..., Стокгольм 12810- 12778- 12842, Швайц. 11985-11955-12015, Мілано 2786 ... 2792, Гельсінки 1097-1099, Монтреаль 524¾- 527½, Дещо мішіна.

Гроші: бельгія бельг. 89.40—89.87, ... америк. 5.27—5.29½, дол. канад. 5.2... 5.25, льор. гол. 28520—28692, франки ... 1399—1409, фр. шв. 11955—12015, фунти англ. 2476—2492, гульдени данціг. 99... 100025, Корони данські 1100—111..., норв. 12420—12512, шведські 12750—128..., ліри італ. 1610—1660, марки фінські 10...—1099, марки н. срібні 71—74. Поштовий курс корон норвеських: 12120—1251...

Папери: 4 і пів внутр. 66, 3 інвест. ... на 8650 серії 9225, 3 інвест. друга ... серії 9338, 5 конверсійна 71- 6725- 68 ... так сотні як і дрібні, 5 залізнича ... ост. дрібні, 1 прем. долар. 43, 4 ... 67- 67,29,5 сотки.

Акції: банк польський 13550, ... цукор 38- 37, вугіль 38- 37- 37.50, Ліпоп ... 96- 95, Модржейв 2150- 21- 2125, Лебед... 10450- 10400, Островець 74- 75, Старахвиці 5850- 5800- 5850, Жирардів ... Габербуш 65—66.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз 8. II. 1939 платить ... товам франко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак. ...
1 кг. масла десер. бочк. вкл. з опак. ...
за 1 л. молока 17—18 ...
за 1 кг. яєць ... 1...

Тенденція на масло і молоко ..., на яйця зниżкова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації: Тимотей Фелевич, Черневе зол. 5.— на **Рідну Школу** і зол. 2.— для „найбідніших". Гр. кат. уряд Парохіяльний ... зол. 25.— на **Рідну Школу**, ... Подоляніський Олекс. зол. 20.— на **Рідну Школу**; Марія Дочилова 10 зол. на **Рідну Школу**, 5 зол. на **Інвалідів**, 5 зол. на **студіюючу молодь, 5 зол. на Хлоп. Рем. Бурсу.**

На Рідну Школу зложив Вп. Олекс. ...тишок, емер. суддя Львів 20 зол. ... вінка на гріб батька, бл. п. Івана ...тишока.

КУПНО — ПРОДАЖ

ПАРЦЕЛЯ за дві близькі ... при бічній Личаківській (побіч ... Антонія) на продаж. Телефон ... 2—3.

РІЖНІ

ВПОВ. ПАНІ, що дістала з гардероби на Маланці „Української Бесіди" ... Л. К. один сніговець марки „Трепер" ... другий інший, зволить зголоситися ... чором у зміні К. Л. К. при вул. ...ських ч. 17. І. пов.

НА КАРНАВАЛ убрання ... кінгові, фракові випозичаю. Ціна ... Коллонтая 10, тел. 215-37.

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до в'язки ... сописів

якими кожне видавництво ... ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції ... мо за післяплатою.

Ціннях друків:

Zawiadomienie wysyłkowe

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. ...
оправлена (200 карток) зол. ...

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. уряди ...
на 960 почт. уряди ...

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.